

Raport
privind realizarea „Programului național de control al tuberculozei pentru anii 2016 - 2020”
pe perioada anului 2020

Hotărârea Guvernului nr. 1160 din 20.10.2016 „Privind aprobarea Programului național de control al tuberculozei pentru anii 2016 - 2020”

PERIOADA DE IMPLEMENTARE, SCOPUL, OBIECTIVELE

Perioada de implementare: 2016 - 2020

Scopul Programului este orientat spre reducerea poverii tuberculozei în Republica Moldova, inclusiv a tuberculozei rezistente la medicamente, prin asigurarea accesului universal la servicii de prevenire, diagnostic și tratament de calitate și aplicarea intervențiilor strategice centrate pe pacient. Până în anul 2020 vor fi depuse eforturi pentru realizarea **obiectivelor** prezentului Program, care vor asigura dezvoltarea capacităților necesare ale tuturor actorilor implicați în activitățile de control al tuberculozei, cu prevederea următoarelor acțiuni pe termen mediu:

- 1) Asigurarea accesului universal la diagnosticul precoce al tuturor formelor de tuberculoză, cu depistarea către finele anului 2020 a cel puțin 85% din numărul total estimat de cazuri cu tuberculoză multidrogrezistentă;
- 2) Asigurarea accesului universal la tratament prin abordare centrată pe pacient cu obținerea ratei de succes printre cazurile noi de tuberculoză pulmonară bacteriologic confirmate de cel puțin de 85% și printre cazurile noi cu tuberculoză multidrogrezistentă nu mai joasă de 75% către anul 2020;
- 3) Realizarea activităților sinergice cu alte programe naționale de sănătate și reducerea poverii TB/HIV până la 5%;
- 4) Asigurarea măsurilor de profilaxie în controlul tuberculozei și menținerea unei rate de vaccinare cu vaccinul antituberculos Bacillus Calmette–Guérin la naștere de cel puțin 95%;
- 5) Consolidarea capacităților sistemului de sănătate în scopul asigurării controlului eficient al tuberculozei;
- 6) Dezvoltarea și aplicarea instrumentelor noi și intervențiilor inovative în domeniul controlului tuberculozei;
- 7) Consolidarea implicării comunității și a organizațiilor societății civile în controlul tuberculozei prin abordare centrată pe pacient.

ACTIVITĂȚILE REALIZATE

Obiectivul 1. Asigurarea accesului universal la diagnosticul precoce al tuturor formelor de tuberculoză, cu depistarea către finele anului 2020 a cel puțin 85% din numărul total estimat de cazuri cu tuberculoză multidrorezistentă

- Acord de finanțare Nr. MDA/C/T/SR/01 din 09.02.2018 între IP UCIMP și IMSP Institutul Ftiziopneumologie "Chiril Draganiuc"

1.1. Asigurarea diagnosticului tuberculozei prin susținerea constantă și extinderea metodelor contemporane de diagnostic

Numărul cartuselor Xpert procurate în perioada anilor 2016 – 2020

	2016		2017		2018		2019		2020	
	Malul drept	Malul sting	Malul drept	Malul sting	Malul drept	Malul sting	Malul drept	Malul sting	Malul drept	Malul sting
FG	30250	3800	56000	6020	9800	5000	11400	3200	21800	6000
MSMPS	-	-	250	-	750	-	*12210	-	16634	-
TOTAL	30250	3800	56250	6020	10550	5000	23610	3200	38434	6000

*Cartusele comandate în 2019 din sursele MSMPS (10634 bucati) au fost receptionate pe 24.02.2020, pentru balanta au fost incluse în anul 2019.

1.2. Aplicarea metodelor de diagnostic: Gene Xpert, microscopică, culturală lichidă și solidă, molecular genetică: Asigurarea calității investigațiilor de diagnostic și procedurilor de evaluare a serviciului de laborator

Raport privind activitatea practică și organizatorică a Laboratorului Național de Referință în microbiologia tuberculozei pe parcursul anului 2020 se anexează (vezi Anexa 1)

1.3. Asigurarea diagnosticului diferențiat pentru tuberculoză în rândul persoanelor cu simptome caracteristice tuberculozei

În cadrul IFP „Chiril Draganiuc” tomosinteza digitală în anul 2020 a fost efectuată la 1604 pacienți dirijați la consultație din IMSP din RM și din Clinicile Institutului la complexul radiodiagnostic SONIOALVISION G4

Volumul investigațiilor paraclinice efectuate pacienților cu suspexții și pentru confirmarea tuberculozei, consultați primar în s. consultativă IFP 2020

Pacienți cu suspexții și pentru confirmarea tuberculozei, primari	Investigații radiologice		Inclusiv:		Bronhoscopii		Investigații funcționale	
			Metode radiologice speciale					
	Cifra absolută	Coeficient	Cifra absolută	Coeficient	Cifra absolută	Coeficient	Cifra absolută	Coeficient
9320	12272	1,32	392	0,023	220	0,4	4015	0,7

1.4. Depistarea activă a tuberculozei în grupurile cu risc și vigență sporită pentru tuberculoză

	2017	2018	2019	2020
Numărul persoanelor adulte din grupul de risc pentru TB planificate pentru examinare radiologică	190990	255194	230528	227309
Rata persoanelor adulte din grupul de risc pentru TB planificate pentru examinare radiologică din populația adulților, %	5,8	8,9	8,0	7,9
Numărul persoanelor adulte din grupul de risc pentru TB examinate radiologic	134577	209056	185384	153826
Rata persoanelor adulte din grupul de risc pentru TB examinate radiologic, %	69,2	81,9	80,4	67,7
Numărul de copii din grupul de risc pentru TB (0-17 ani) planificați pentru examinare	13476	19014	14904	9929
Rata copiilor (0-17 ani) din grupul de risc pentru TB planificați pentru examinare din populația copiilor, %	2,0	2,8	2,2	1,5
Numărul de copii (0-17 ani) din grupul de risc pentru TB examinați	12421	17338	9963	6299
Rata copiilor (0-17 ani) din grupul de risc pentru TB examinați, %	89,9	91,2	66,8	63,4
Numărul persoanelor din grupul cu vigență sporită privind TB planificate pentru examinare clinică	129551	173675	149240	171069
Rata persoanelor din grupul cu vigență sporită privind TB planificate pentru examinare clinică din populația totală, %	3,6	4,9	4,2	4,8
Numărul persoanelor din grupul cu vigență sporită privind TB examinate clinic	97713	138619	113994	114158
Rata persoanelor din grupul vigență sporită privind TB examinate clinic, %	74,2	79,8	76,4	66,7
Total planificați pentru examinare privind TB	334017	447883	394672	408307
Rata persoanelor planificate pentru examinare privind TB din populația totală	9,4	12,6	11,1	6,7

Examinarea radiologică a populației, malul stâng Republica Moldova, 2016 – 2020

DATELE PRIVIND EXAMINAREA RADIOLOGICĂ A POPULAȚIEI MALULUI STÂNG, în perioada Ianuarie-Deceembrie 2016

Raioane	Număr de populație		Planificați pentru examinare radiologică				Examinări radiologice (număr și % din planificat)						Depistați cu modificări radiologice	Depistați cu TB activă și luați la evidență de către TB dispanser										
	Adulți	Adolescenți	Adulți, total	Contingent periclitant	Adolescenți	TOTAL	Adulți, total	%	Contingent periclitant	%	Adolescenți	%	TOTAL	TOTAL, %	TOTAL	Adulți (fără contingent periclitant)	CV	MBT+	Adulți, total	CV	MBT+	Contingent periclitant, total	CV	MBT+
or. Tiraspol	108122	4300	1038822	18504	4300	1061626	65560	6,31	18204	98,4	4140	96,3	87904	8,28	1027	82	22	27	1	1	1	10	1	4
or. Dnestrovsc	17439	828	15771	1668	828	18267	13272	84,2	1668	100	812	98,1	15752	86,2	113	7		2				1		
or. Tighina	90775	2576	83832	20518	2576	106926	58803	70,1	20500	99,9	2574	99,9	81877	76,6	983	46	8	15	2	1	1	4	1	1
or. Slobozia	29799	1139	27756	2319	1139	31214	21100	76	23,81	1,03	1088	95,5	22211,8	71,2	269	42	19	22	2	1		1		
or. Grigoriopol	30744	1605	27199	3545	1605	32349	19207	70,6	2871	81	1234	76,9	23312	72,1	337	44	5	8						
or. Dubăsari	28977	891	28977	2875	891	32743	13152	45,4	2804	97,5	855	96	16811	51,3	117	9								
or. Rîbnița	59309	2052	50296	6013	2028	58337	32089	63,8	5945	98,9	2014	99,3	40048	68,6	1288	31	11	12				3	2	1
or. Camenca	19539	588	16260	3279	588	20127	11599	71,3	3165	96,5	517	87,9	15281	75,9	65	7	3	4						
TOTAL TRANSNISTRIA	384704	13979	1288913	58721	13955	1361589	234782	18,2	55181	94	13234	94,8	303197	22,3	4199	268	68	90	5	3	1	19	4	6

DATELE PRIVIND EXAMINAREA RADIOLOGICĂ A POPULAȚIEI MALULUI STÂNG, în perioada Ianuarie-Deceembrie 2017

Raioane	Număr de populație		Planificați pentru examinare radiologică				Examinări radiologice (număr și % din planificat)						Depistați cu modificări radiologice	Depistați cu TB activă și luați la evidență de către TB dispanser										
	Adulți	Adolescenți	Adulți, total	Contingent periclitant	Adolescenți	TOTAL	Adulți, total	%	Contingent periclitant	%	Adolescenți	%	TOTAL	TOTAL, %	TOTAL	Adulți (fără contingent periclitant)	CV	MBT+	Adulți, total	CV	MBT+	Contingent periclitant, total	CV	MBT+
or. Tiraspol	126248	4251	107206	19042	4251	130499	79951	74,6	20765	109	4331	102	105047	80,5	1398	95	21	14	8	3	3	12	6	4
or. Dnestrovsc	17101	699	15546	1555	699	17800	12667	81,5	1725	111	630	90,1	15022	84,4	117	20		8						
or. Tighina	85321	2737	80226	21380	2737	104343	63868	79,6	22707	106	2734	99,9	89309	85,6	861	29	6	10	2	1	1	3		
or. Slobozia	29733	1084	27692	2311	1084	31087	20385	73,6	2247	97,2	1042	96,1	23674	76,2	307	49	16	29				1	1	1
or. Grigoriopol	30616	1545	27020	3596	1545	32161	19920	73,7	3084	85,8	1077	69,7	24081	74,9	385	41	8	14	4	2	2	2		
or. Dubăsari	28873	877	25800	3073	877	29750	12986	50,3	28,38	0,92	792	90,3	13806,4	46,4	119	7								
or. Rîbnița	56484	1532	49954	6125	1992	58071	28910	57,9	5993	97,8	1994	100	36897	63,5	122	30	9	9	1			4		1
or. Camenca	19539	626	13395	3700	626	17721	10331	77,1	3602	97,4	573	91,5	14506	81,9	86	13	4	9						
TOTAL TRANSNISTRIA	391471	13351	346839	60782	13811	421432	249018	71,8	60151	99	13173	95,4	322342	76,5	3395	284	64	93	15	6	6	22	7	6

DATELE PRIVIND EXAMINAREA RADIOLOGICĂ A POPULAȚIEI MALULUI STÂNG, în perioada Ianuarie-Deceembrie 2018

Raioane	Număr de populație		Planificați pentru examinare radiologică				Examinări radiologice (număr și % din planificat)						Depistați cu modificări radiologice	Depistați cu TB activă și luați la evidență de către TB dispanser										
	Adulți	Adolescenți	Adulți, total	Contingent periclitant	Adolescenți	TOTAL	Adulți, total	%	Contingent periclitant	%	Adolescenți	%	TOTAL	TOTAL, %	TOTAL	Adulți (fără contingent periclitant)	CV	MBT+	Adulți, total	CV	MBT+	Contingent periclitant, total	CV	MBT+
or. Tiraspol	123789	4340	110825	18881	4340	134046	85900	77,5	18771	99,4	4338	100	109009	81,3	1204	48	13	16	2	1		2		1
or. Dnestrovsc	17101	699	15385	1716	699	17800	14015	91,1	1716	100	687	98,3	16418	92,2	105	11		4						
or. Tighina	85273	2267	80608	26058	2267	108933	58340	72,4	26001	99,8	2261	99,7	86602	79,5	762	30	2	11				3		1
or. Slobozia	29645	1062	25711	2255	1062	29028	17373	67,6	2154	95,5	922	86,8	20449	70,4	344	45	10	29	1					
or. Grigoriopol	30215	1538	27181	3034	1538	31753	21418	78,8	2952	97,3	1462	95,1	25832	81,4	457	28	5	12						
or. Dubăsari	28244	842	25307	2937	842	29086	12544	49,6	2919	99,4	812	96,4	16275	56	93	5								
or. Rîbnița	56064	1569	50081	6097	2015	58193	31730	63,4	5889	96,6	2102	104	39721	68,3	121	35	10	9				1		1
or. Camenca	18559	593	18286	3708	593	22587	16462	90	3637	98,1	671	113	20770	92	73	6	2	4						
TOTAL TRANSNISTRIA	388890	12910	353384	64686	13356	431426	257782	72,9	64039	99	13255	99,2	335076	77,7	3159	208	42	85	3	1	0	6	0	3

DATE PRIVIND EXAMINAREA RADIOLOGICĂ A POPULAȚIEI MALULUI STÂNG, în perioada Ianuarie-December 2019																									
Raioane	Număr de populație		Planificați pentru examinare radiologică				Examinări radiologice (număr și % din planificat)							Depistați cu modificări radiologice	Depistați cu TB activă și luați la evidență de către TB dispanser										
	Adulți	Adolescenți	Adulți, total	Contingent periclitant	Adolescenți	TOTAL	Adulți, total	%	Contingent periclitant	%	Adolescenți	%	TOTAL	TOTAL, %	TOTAL	Adulți (fără contingent periclitant)	CV	MBT+	Adulți, total	CV	MBT+	Contingent periclitant, total	CV	MBT+	
or. Tiraspol	123479	4164	104980	18499	4164	127643	86992	82,9	18482	99,9	4204	101	109678	85,9	1127	38	14	9	4			1	6	1	3
or. Dnestrovsc	16906	744	15239	1657	744	17640	12507	82,1	1647	99,4	596	80,1	14750	83,6	161	12		2							
or. Tighina	87421	2488	67647	25928	2488	96063	59965	88,6	25822	99,6	2487	100	88274	91,9	829	34	6	9	1			2			
or. Slobozia	29026	1034	25636	2276	1034	28946	24655	96,2	2605	114	1279	124	28539	98,6	398	33	13	18	2			1	1	1	1
or. Grigoriopol	30045	1452	27113	2932	1452	31497	21844	80,6	2802	95,6	1289	88,8	25935	82,3	465	29	5	7							
or. Dubăsari	27863	811	24989	2965	811	28765	13681	54,7	2947	99,4	775	95,6	17403	60,5	96	9									
or. Rîbnița	55737	1563	46578	5967	1735	54280	31327	67,3	5930	99,4	1730	99,7	38987	71,8	90	25	9	8				1			1
or. Camenca	18651	564	19551	481	564	20596	14619	74,8	3602	74,9	578	102	18799	91,3	39	16	3	8				9			
TOTAL TRANSNISTRIA	389128	12820	331733	60705	12992	405430	265590	80,1	63837	105	12938	99,6	342365	84,4	3205	196	50	61	7	0	1	19	2	5	

DATE PRIVIND EXAMINAREA RADIOLOGICĂ A POPULAȚIEI MALULUI STÂNG, în perioada Ianuarie-December 2020																									
Raioane	Număr de populație		Planificați pentru examinare radiologică				Examinări radiologice (număr și % din planificat)							Depistați cu modificări radiologice	Depistați cu TB activă și luați la evidență de către TB dispanser										
	Adulți	Adolescenți	Adulți, total	Contingent periclitant	Adolescenți	TOTAL	Adulți, total	%	Contingent periclitant	%	Adolescenți	%	TOTAL	TOTAL %	TOTAL	Adulți (fără contingent periclitant)	CV	BAAR+	Подписков всего	CV	MBT+	Contingent periclitant, total	CV	BAAR+	
r. Tiraspol	123829	4202	110050	20113	4202	134365	59730	54,3	12656	62,9	4030	95,9	76416	56,9	1074	20	7	8				5	3	3	
r. Dnestrovsc	17196	774	15516	1590	774	17880	8499	54,8	1448	91,1	357	46,1	10304	57,6	155	18		13							
r. Tighina	78234	2813	66141	28527	2813	97481	49139	74,3	27841	97,6	2785	99	79765	81,8	708	33	12	21	1		1	7	3	4	
r. Slobozia	28966	1012	25610	2273	1012	28895	9866	38,5	1522	67	583	57,6	11971	41,4	387	17	9	15							
r. Grigoriopol	29906	1438	27172	2734	1438	31344	16113	59,3	2684	98,2	657	45,7	19454	62,1	320	12	5	6	1	1					
r. Dubăsari	27688	829	24593	3095	829	28517	8576	34,9	2960	95,6	372	44,9	11908	41,8	31	7	3	2							
r. Rîbnița	55737	1563	46524	5909	2147	54580	22923	49,3	5881	99,5	2141	99,7	30945	56,7	79	19	10	8	1	1	1	2	1		
r. Camenca	18773	555	18398	2042	555	20995	9674	52,6	3274	160	441	79,5	13389	63,8	123	11	4	6							
TOTAL TRANSNISTRIA	380329	13186	334004	66283	13770	414057	184520	55,2	58266	87,9	11366	83	254152	61,4	2877	137	50	79	3	2	2	14	7	7	

Utilizarea complexului radiodiagnostic PULMOEXPRES

RAPORT privind desfășurarea screening-ului prin radiografia pentru anul 2018

În baza Contractului de acordare asistenței medicale (de prestare a serviciilor medicale) în cadrul asigurării obligatorii de asistență medicală Nr.05-08/351 din 29.12.2017, Anexa nr.3 "Examinări profilactice în scopul depistării active a tuberculozei pulmonare și a cancerului pulmonar prin utilizarea instalațiilor radiologice mobile finanțate din fondul măsurilor de profilaxie" în localitățile rurale în teritoriile administrative ale RM s-a desfășurat screening-ul prin radiografia pulmonară pentru persoanele din grupele de risc sporit de îmbolnăvire cu tuberculoză și cancer pulmonar. Începând cu luna august 2018 screening-ul prin radiografia pulmonară s-a realizat în următoarele teritorii: Criuleni, Fălești, Basarabeasca, Ștefan Vodă, Anenii Noi, Cahul, Cantemir. Pentru efectuarea examinărilor profilactice (screening) de către IMSP Institutul de Ftiziopneumologie "Ch. Draganiuc", în scopul depistării active a tuberculozei pulmonare prin utilizarea instalațiilor radiologice mobile, din FAOAM au fost suportate cheltuieli în mărime de 726 610 lei.

	Total examinați	Modificări		TB*		Sechele TB*	
		Nr.	%	Nr.	%	Nr.	%
Criuleni	4188	409	10,1	36	8,8	210	51,3
Fălești	5395	816	14,5	19	2,3	307	37,6
Basarabeasca	2510	124	4,9	5	4,1	43	34,6
Ștefan Vodă	4922	904	18,7	12	1,3	230	25,4
Anenii Noi	1855	301	17,2	14	3,9	111	36,9
Cahul	2198	347	15,8	9	2,6	82	23,6
Cantemir	969	233	29,9	4	1,7	37	15,9
Total 2018	22037	3134	14,8	95	3,03	1020	32,5

Notă*: %-ul cazurilor de TB și Sechele TB a fost calculat pornind din numărul de modificări

RAPORT privind desfășurarea screening-ului prin radiografia pentru anul 2019

În baza Contractului de acordare asistenței medicale (de prestare a serviciilor medicale) în cadrul asigurării obligatorii de asistență medicală Nr.05-08/351 din 29.12.2017, Anexa nr.3 "Examinări profilactice în scopul depistării active a tuberculozei pulmonare și a cancerului pulmonar prin utilizarea instalațiilor radiologice mobile finanțate din fondul măsurilor de profilaxie" în localitățile rurale în teritoriile administrative ale RM s-a desfășurat screening-ul prin radiografia pulmonară pentru persoanele din grupele de risc sporit de îmbolnăvire cu tuberculoză și cancer pulmonar. Începând cu luna august 2018 screening-ul prin radiografia pulmonară s-a realizat în următoarele teritorii: Criuleni, Fălești, Basarabeasca, Ștefan Vodă, Anenii Noi, Cahul, Cantemir.

În cadrul screening-ului prin radiografia pulmonară au fost depistate diferite modificări în parenchimul pulmonar, pleură, mediastin, schelet osos al toracelui, țesuturi moi a toracelui cu semne radiologice sugestive pentru:

- ✓ Tuberculoză pulmonară evolutivă
- ✓ Procese pulmonare infiltrative, sugestive pentru pneumonie
- ✓ Sechele de tuberculoză
- ✓ Sechele după suportarea bolilor pulmonare nespecifice (pneumofibroze)
- ✓ Procese tumorale de parenchim pulmonar, pleură, mediastin, țesuturi moi a toracelui
- ✓ Atelectazii pulmonare
- ✓ Boli nespecifice ale aparatului respirator (BPOC, emfizem bulos, bronșectazii, chisturi pulmonare, bule aerice, pneumotorace, scleroemfizem generalizat etc.)
- ✓ Patologii pulmonare interstițiale
- ✓ Patologii cardiace și a vaselor magistrale
- ✓ Patologii a scheletului toracic

	Total examinați	Modificări		TB*		Sechele TB*	
		Nr.	%	Nr.	%	Nr.	%
Centru de plasament pentru persoane cu dizabilități, Chișinău	95	33	34,7	4	12,1	5	15,1
Strășeni	2722	555	20,4	12	2,2	217	39,1
Briceni	3278	587	17,9	14	2,4	236	40,2
Nisporeni	2270	550	24,2	22	4	265	48,2
Șoldănești	1986	298	15,0	8	2,7	122	40,9
Centrul de plasament temporar pentru persoane cu dizabilități, Bălți	373	66	17,7	4	6,1	34	51,5
Ialoveni	2490	445	17,9	9	2,0	79	17,7
Edineț	2425	297	12,2	2	0,6	96	32,3
Soroca	2340	439	18,7	12	2,7	186	42,4
Centrul de plasament pentru persoane cu dizabilități, Cocieri	318	78	24,7	1	1,3	27	34,6

Sângerei	2608	354	13,6	5	1,4	119	33,6
Călărași	2056	439	21,3	12	2,7	173	39,4
Hâncești	883	130	14,7	7	5,4	20	15,4
Căușeni	2355	312	13,3	16	5,1	104	33,3
Rezina	1663	303	18,2	20	6,6	81	26,7
Orhei	1596	233	14,6	2	0,8	76	32,6
Dondușeni	800	155	19,4	8	5,2	50	32,5
Râșcani	328	53	16,2	1	1,8	22	41,5
Drochia	490	66	13,5	1	1,5	7	10,6
Glodeni	378	58	15,3	1	1,7	17	29,3
Taraclia	486	80	16,4	0	0	20	25
Leova	414	54	13,1	2	3,7	35	64,8
Ocnîța	416	74	17,8	0	0	30	40,5
Florești	430	98	22,8	2	2,1	50	51,0
Cimișlia	425	72	16,9	0	0	24	33,3
UTA Gagauzia	547	59	10,8	1	1,7	11	18,6
Total 2019	34223	5888	17,2	165	2,8	2106	35,8

Notă*: %-ul cazurilor de TB și Sechele TB a fost calculat pornind din numărul de modificări

RAPORT privind desfășurarea screening-ului prin radiografia toracelui pentru anul 2020

În baza Contractului de acordare a asistenței medicale (de prestare a serviciilor medicale) în cadrul asigurării obligatorii de asistență medicală Nr.05-08/351 din 29.12.2017, Anexa nr.3 "Examinări profilactice în scopul depistării active a tuberculozei pulmonare și a cancerului pulmonar prin utilizarea instalațiilor radiologice mobile finanțate din fondul măsurilor de profilaxie" în localitățile rurale în teritoriile administrative ale RM s-a desfășurat screening-ul prin radiografia pulmonară pentru persoanele din grupele de risc sporit de îmbolnăvire cu tuberculoză și cancer pulmonar. În temeiul ordinului MSMPS nr.1513 din 31.12.2019 screening-ul prin radiografia pulmonară s-a realizat în următoarele teritorii: Criuleni, Centrul de plasament temporar pentru persoanele cu dizabilități (adulte) Cocieri, Centrul de plasament pentru persoanele vârstnice și cu dizabilități Cocieri, Cantemir, Telenești, Dondușeni, Anenii noi, Florești. Conform ordinului MSMPS nr.590 din 24.06.2020 în legătură cu tendințele situației sanitaro-epidemiologice în Republica Moldova, în scopul prevenirii răspândirii infecției Covid-19 au fost sistate activitățile planificate în cadrul Programului "Un doctor pentru tine".

În cadrul screening-ului prin radiografia pulmonară au fost depistate diferite modificări în parenchimul pulmonar, pleură, mediastin, schelet osos al toracelui, țesuturi moi a toracelui cu semne radiologice sugestive pentru:

- ✓ Tuberculoză pulmonară evolutivă
- ✓ Procese pulmonare infiltrative, sugestive pentru pneumonie
- ✓ Sechele de tuberculoză
- ✓ Sechele după suportarea bolilor pulmonare nespecifice (pneumofibroze)
- ✓ Procese tumorale de parenchim pulmonar, pleură, mediastin, țesuturi moi a toracelui
- ✓ Atelectazii pulmonare
- ✓ Boli nespecifice ale aparatului respirator (BPOC, emfizem bulos, bronșectazii, chisturi pulmonare, bule aeriice, pneumotorace, scleroemfizem generalizat etc.)
- ✓ Patologii pulmonare interstițiale
- ✓ Patologii cardiace și a vaselor magistrale
- ✓ Patologii a scheletului toracic

	Total examinați	Modificări		TB*		Sechele TB*	
		Nr.	%	Nr.	%	Nr.	%
Criuleni	1693	375	22,2	13	3,5	143	38,1
Centrul de plasament temporar pentru persoanele cu dizabilități (adulte) Cocieri	318	85	26,7	3	3,5	28	32,9

Centrul de plasament pentru persoanele vîrstnice și cu dizabilități Cocieri	30	21	70	0	0	6	28,6
Cantemir	1819	199	10,9	10	5,1	117	58,8
Telenești	1852	388	20,9	13	3,4	138	35,5
Dondușeni	641	56	8,7	4	7,1	9	16,1
Anenii noi	645	102	15,8	9	8,8	93	91,2
Florești	411	77	18,7	3	3,9	61	79,2
Total 2020	7409	1303	17,6	55	4,2	595	45,7

Notă*: %-ul cazurilor de TB și Sechele TB a fost calculat pornind din numărul de modificări

Obiectivul 2. Asigurarea accesului universal la tratament prin abordare centrată pe pacient cu obținerea ratei de succes printre cazurile noi de tuberculoză pulmonară bacteriologic confirmate de cel puțin de 85% și printre cazurile noi cu tuberculoză multidrogrezistentă nu mai joasă de 75% către anul 2020

1.1. Asigurarea continuă cu medicamente

Pe parcursul anului 2020 nu a fost înregistrată lipsa de medicamente antituberculoase.

Comitetul de Management TB DR

	2017		2018		2019		2020	
Total prezențati	3293		3538		4073		3026	
	Nr.	%	Nr.	%	Nr.	%	Nr.	%
Incluși în tratament TB DR	984	29,8%	943	26,7%	884	21,7%	536	17,7%
TB pulmonară	954	96,9%	913	96,8%	852	96,4%	521	97%
TB extrapulmonară	30	3,1%	30	3,3%	32	3,6%	15	2,8%
TB copii	37	3,7%	37	3,9%	44	5,1%	14	2,6%
Caz nou	431	43,8%	433	46%	411	46,5%	233	43,5%
Recidivă (TB clasică)	208	21,1%	209	22,2%	169	19,1%	98	18,3%
Recidivă TB DR	21	2,1%	33	3,5%	26	2,9%	37	6,9%
Eșec (pr. linia I)	62	6,3%	50	5,3%	46	5,2%	30	5,6%
Eșec (pr. linia II)	131	13,3%	112	11,9%	100	11,3%	58	10,8%
Pierduți din supravegherea (TB clasică)	108	10,1%	72	7,6%	119	13,5%	24	4,5%
Pierduți din supravegherea (TB DR)	34	3,5%	56	5,9%	26	2,9%	56	10,4%
Tipul rezistenței/MDR	740	75,2%	703	74,5%	532	60,2%	260	48,5%
Tipul rezistenței/XDR	63	6,4%	76	8,1%	31	3,5%	25	4,7%
Modificarea schemei	294	8,9 %	432	12,2%	480	10,9%	157	5,2%
Reacții adverse la pr. linia II	67	2,0%	135	3,8%	283	6,9%	167	5,5%

2.2.2. Asigurarea suportului motivațional (stimulente), inclusiv pentru deținuți și ex-deținuți

Prin ordinul comun MS/CNAM nr. 99/52A din 15.02.2017 Cu privire la unele intervenții de creștere a aderenței la tratamentul antituberculos în condiții de ambulator a fost aprobat Regulamentul Cu privire la unele intervenții de creștere a aderenței la tratamentul antituberculos în condiții de ambulator.

Datele prezentate mai jos au fost prezentate de AFI și CNAM.

Numărul beneficiarilor care au primit stimulente din FG:

	Anul 2016			Anul 2017			Anul 2018			Anul 2019			Anul 2020		
	Malul drept	Malul sting	RM	Malul drept	Malul sting	RM	Malul drept	Malul sting	RM	Malul drept	Malul sting	RM	Malul drept	Malul sting	RM
Beneficiari TB MDR/XDR primari	568	171	739	374	143	517	249	265	514	159	199	358	57	188	245
Beneficiari TB MDR/XDR cumulativ	1306	385	1691	957	314	1271	743	419	1162	319	373	692	159	391	550
Beneficiari TB sensibilă primari	0	448	448	0	368	368	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Beneficiari TB sensibilă cumulativ	0	628	628	0	496	496	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Total beneficiari primari RM	568	619	1187	374	511	885	249	265	514	159	199	358	57	188	245
Total beneficiari cumulativ RM	1306	1013	2319	957	810	1767	743	419	1162	319	373	692	159	391	550

Bugetul alocat din sursele FG pentru stimulente (MDL)

	Malul drept TB MDR	Malul sting TB MDR	Malul sting TB sensibilă	Malul drept TB XDR	Malul sting TB XDR	TOTAL
Buget 2016	7751103.60	2687882.70	2231424.00	289730.00	0	12960140.30
Buget 2017	6707122.00	1560006.09	1981829.57	382585.00	0	10631542.66
Buget 2018	3393251.86	2746166.62	0	551224.81	323107.67	7013750.96
Buget 2019	2502246.28	2462404.23	0	438026.10	283741.61	5686418.22
Buget 2020	1478970.02	2216940.62	0	291665.81	258012.06	4245588.51

Bugetul alocat din sursele FG și sursele CNAM (MDL)

	2016	2017	2018	2019	2020
CNAM, MDL	11 723 522.46	13 288 593.99	16 171 025.51	16 206 550.86	13 067 230.98
FG, MDL	12 960 140.30	10 631 542.66	7 013 750.96	5 686 418.22	4 245 588.51
Total	24 683 662.76	23 860 136.65	23 184 776.47	21 892 969.08	17 312 819.49

Pacientul primește 35 lei pe zi + cheltuieli de transport.

Obiectivul 3. Realizarea activităților sinergice cu alte programe naționale de sănătate și reducerea poverii TB/HIV până la 5%

3.1. Consolidarea capacităților pentru realizarea unui control eficient al co-infecției TB/HIV

3.1.2. Crearea parteneriatelor colaborative TB/HIV la nivel de comunități prin implicarea organizațiilor neguvernamentale și administrația publică locală:

Asociația Uniunea pentru prevenirea HIV și Reducerea Riscurilor:

Activități colaborative HIV/TB realizate în mun. Bălți de către Asociația Uniunea pentru prevenirea HIV și Reducerea Riscurilor cu instituțiile APL:

- implementarea în mod coordonat și sinergizat a activităților programelor municipale de prevenire și control HIV/SIDA/ITS și TB pentru anii 2016-2020, în colaborare cu Serviciul Sănătate al Primăriei mun. Bălți și instituțiile medicale specializate:

- informarea în scop de sensibilizare și prevenire a cazurilor noi de TB în mediul persoanelor din grupurile cu risc sporit de infectare (consumatori de droguri injectabile și lucrătoare sexuale) și a persoanelor care trăiesc cu HIV, inclusiv consultanță și suport de la egal la egal
- realizarea scrinigului la Tuberculoză și a testării HIV în mediul persoanelor din grupurile cu risc sporit de infectare (consumatori de droguri injectabile și lucrătoare sexuale)
- realizarea scrinigului la Tuberculoză în mediul persoanelor care trăiesc cu HIV
- realizarea scrinigului Tuberculozei și a testării periodice la HIV în mediul pacienților tratamentului de substituție cu opioide (Bălți, Fălești)
- oferirea suportului instituțiilor medicale în vederea rentoarcerii în tratament TB și HIV a persoanelor ce au abandonat tratamentul, suport în re/inițierea tratamentului, inclusiv suport psiho-social și de la egal la egal

AFI

1. În vederea implementării activităților de screening pentru tuberculoză în mun. Chișinău au fost realizate Ședințe:
 - a) de informare și comunicare, discuții curente de lucru cu managementul Direcției Generale Asistență Socială și Sănătate a Primăriei mun. Chișinău (Tatiana Bucearschi, Boris Gîlca)
 - b) 5 șențe(on-line și fizice) cu managementul instituțiilor medico –sanitare: AMT Centru, AMT Botanica, AMT Buiucani, AMT Ciocana, AMT Rîșcani. Ședințele au avut scopul de a întocmi planuri comune de acoperire a beneficiarilor din rîndurile UDI, dependenții de alcool, persoanele cu deficiențe locomotorii 5 sectoare ale Chișinăului. Deasemnea, au fost convenite locațiile pentru examinările radiologice din cadrul instituțiilor sus-numite pentru referire de către AFI.
2. Ședință cu reprezentanții Inspectoratului Național de probațiune (2 noiembrie 2020) – Ala Sorocean, Șef de Direcție Probațiune și Terpan Iulia – Șef direcție Supraveghere și pedepse complementare mun. Chișinău. Scopul ședinței – crearea sistemului de referire a UDI și consumatorilor de alcool către echipele mobile AFI pentru acompanierea către examinarea radiologică în cadrul instituțiilor medicale de pe teritoriul mun. Chișinău.
3. Ședințe repetate cu reprezentanții IMSP Spitalul Clinic Municipal de Ftziopneumologie - Carmina Paladi director, Vasile Popa director adjunct. Ședințele au avut scopul de a stabili mecanismul de referire și examinare radiologică a persoanelor fără adăpost de pe teritoriul mun. Chișinău cât și întocmirea graficului de examinări zilnice. Rezultate: Proiectul a referit și acompaniat spre examinare radiologica 428 de beneficiari din rîndurile Persoanelor Adulte Fără Adăpost (124 persoane), Utilizatori de Droguri și dependenți de alcool (304). Dintre aceștia, 30 de persoane sunt suspecte la TB (20 persoane din rîndurile PAFA și 10 din rîndurile persoanelor cu dependențe).

Numarul beneficiarilor cu TB confirmată au fost de 12. Dintre aceștia 10 au inițiat tratamentul staționar sau ambulatoriu.

4. Ședințe de informare cu Administrația Națională a Penitenciarelor în vederea fortificării capacităților instituționale de control a tuberculozei:
 - a. Implicare în instruirea inițială a personalului ne-medical în cadrul Centrului de instruire al ANP, fiind realizate 2 sesiuni de informare pentru 2 grupuri a câte 35 persoane la subiectele: Maladiile transmisibile în penitenciare (inclusiv tuberculoza, infecția HIV, hepatitele virale și COVID-19) și Riscurile pentru sănătate în penitenciare;
 - b. Implicare în instruirea personalului medical din penitenciare în cadrul instruirii realizate de către Școala de Management în Sănătate, fiind inclusă sesiune privind controlul tuberculozei în penitenciare (20 persoane).

Asigurarea screening-ului la TB activă și infecția latentă printre persoanele care trăiesc cu HIV:

Ponderea persoanelor care trăiesc cu HIV care au fost supuse screening-ului la tuberculoză din numărul persoanelor care trăiesc cu HIV înrolate în evidența medicală HIV În 2020 - $7007/8233=85,1\%$ (2019- $6690/7870*100 = 85\%$) (2018- $6067/7745*100=78,3\%$)

Screening-ul tuberculozei la persoanele HIV infectate se efectuează cu utilizarea platformei GeneXpert, și anume a testului Xpert MTB/RIF care se efectuează în cadrul centrelor de tratament antiretroviral din cadrul:

1. IMSP Spitalul Dermatologie și Maladii Comunicabile;
2. IMSP Spitalul Clinic Bălți;
3. IMSP Spitalul Raional Cahul;
4. Administrația Națională a Penitenciarelor (Penitenciarul nr.16 și Penitenciarul 13).

IMSP Spitalul Dermatologie și Maladii Comunicabile dispune de doua platforme GeneXpert fiecare cu 4 module funcționale (dintre care un instrument cu 2 module a fost procurat din cadrul Programului de Control al tuberculozei în decembrie 2012, iar celelalte module și o platformă cu 4 module a fost procurată din sursele Programului Național de Prevenire și Control al infecției HIV/SIDA și ITS).

În cadrul IMSP Spitalul Clinic Bălți screening-ul la tuberculoză la persoanele HIV infectate se efectuează în laboratorul din cadrul centrului TARV din secția consultativă a IMSP Spitalului Clinic Bălți (instrumentul a fost procurat din sursele PNCT, iar din cadrul PN HIV/SIDA și ITS s-a procurat 2 module suplimentare pentru completarea platformei).

În cadrul IMSP Spitalului Raional Cahul, platforma GeneXpert este amplasat în cadrul secției consultative a IMSP Spitalului Raional Cahul în imediata apropiere a medicului infecționist și a medicului ftiziopneumolog (instrumentul a fost procurat din sursele PNCT, iar din cadrul PN HIV/SIDA și ITS s-a procurat 2 module suplimentare pentru completarea instrumentului).

Administrația Națională a Penitenciarelor deține 2 platforme GeneXpert, un echipament cu 4 module este instalat în Penitenciarul 16 și un echipament cu 2 module este instalat în Penitenciarul 13 (ambele platforme au fost procurate din cadrul PNCT).

În anul 2020 în toate Centrele TARV au fost efectuate 341 teste de screening la tuberculoză prin utilizarea testului Xpert MTB/RIF, dintre care 26 de teste au fost detectate pozitive iar, la 3 dintre ele a fost detectată rezistența față de Rifampicină:

- IMSP SDMC a efectuat 268 teste Xpert MTB/RIF, dintre care 16 probe au fost depistate TB pozitive, dintre care doar la un pacient a fost depistată rezistența la Rifampicină;
- IMSP SC Bălți a efectuat 14 testări dintre care la un pacient a fost depistată tuberculoza sensibilă la Rifampicină;
- IMSP SR Cahul a efectuat 2 testări dintre, în ambele cazuri a fost depistată tuberculoză sensibilă la Rifampicină;

- ANP a raportat 57 de testări, dintre care pozitive au fost 7 teste și la 2 din ei s-a depistat rezistența la Rifampicină.

În Transnistria screening-ul TB la persoanele infectate cu HIV se efectuează prin referirea pacienților de la Centrul SIDA Tiraspol și de la SR Râbnița către medicul ftiziopneumolog de la locul de trai. Respectiv în cadrul acestor centre de tratament nu au fost efectuate teste pentru PNCT.

Indicatorii obținuți în rezultatul consolidării capacităților pentru realizarea unui control eficient al co-infecției TB/HIV

	2016		2017		2018		2019		2020	
	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%
Ponderea persoanelor care trăiesc cu HIV care au fost supuse screening-ului la tuberculoză din numărul persoanelor care trăiesc cu HIV înrolate în evidența medicală HIV (%)	4636	67,8	5625	77,1	6067	78,3	6690	85,0	7007	85,1
Ponderea persoanelor care trăiesc cu HIV înrolate în evidența medicală HIV care au urmat tratament profilactic antituberculos (%)	0	0	76	1,04	812	94,9	163	16,9	194	29,1
Ponderea pacienților cu TB/HIV care au primit tratament preventiv cu cotrimoxazol pe durata tratamentului antituberculos	122	71,6	138	69,4	112	70,0	105	70,2	110	42,6
Ponderea pacienților HIV pozitivi printre cazurile de tuberculoză (%)	378	9,2	352	9,13	319	9,2	370	11,2	271	13,0
Ponderea pacienților cu TB/HIV care au inițiat tratamentul antituberculos din numărul de pacienți cu TB/HIV	363	96,0	339	96,3	303	94,1	356	96,2	258	95,2
Ponderea pacienților cu TB/HIV care urmează tratament antituberculos și antiretroviral	110	69,4	119	68,1	168	68,3	327	88,4	170	79,4

3.2. Realizarea activităților sinergice cu alte programe naționale de sănătate și determinante sociale

	2016		2017		2018		2019		2020	
	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%
Total cazuri notificate	4126	%	3857	%	3457	%	3315	%	2039	%
Diabet zaharat	75	1,8	91	2,4	70	2,0	54	1,5	52	2,6
Alcoolism	388	9,4	368	9,5	357	10,3	315	9,5	231	11,3
Utilizatori de droguri	47	1,1	54	1,4	46	1,3	43	1,3	41	2,0
Boli psihice	103	2,6	143	3,7	115	3,3	81	2,4	56	2,7
Neoplazii	29	0,7	19	0,5	21	0,6	26	0,8	16	0,8

	2016		2017		2018		2019		2020	
	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%
Total cazuri notificate	4126	%	3857	%	3457	%	3315	%	2039	%
TB din contact	561	13,6	578	15,0	540	15,6	506	15,3	295	14,5
Fără loc stabil de trai	401	9,7	340	8,8	347	10,8	346	10,4	212	10,4
Migranți	542	13,1	439	11,4	448	13,0	386	11,6	201	9,9

Obiectivul 4. Asigurarea măsurilor de profilaxie în controlul tuberculozei și menținerea unei rate de vaccinare a vaccinului antituberculos Bacillus Calmette-Guerin la naștere de cel puțin 95%

4.1.1. Realizarea activităților de informare și consiliere în vederea prevenirii dezvoltării tuberculozei prin implicare multisectorială

20 voluntari din cadrul ONG ”Speranța Terrei” care au fost instruiți online și au fost implicați în acordarea DOT la domiciliu și realizarea mai multor măsuri sanitaro-epidemiologice în mun. Bălți au desfășurat 80 de discuții online despre tuberculoză și au distribuit pliantele și broșurile ”Tuberculoza și COVID-19”. Bugetul cheltuit – 17,200.00 MDL.

Au fost elaborate și distribuite pe rețelele de informare și plasate pe site-urile organizațiilor partenere, 2 video spoturi la tema ”Tuberculoza și COVID-19”. Bugetul cheltuit – 28900.00 MDL.

4.1.2. Realizarea activităților de Ziua mondială de combatere a tuberculozei, cu implicarea multisectorială

În conformitate cu calendarul evenimentelor Organizației Mondiale a Sănătății pentru anul 2020, prevederile Programului național de promovare a sănătății pentru anii 2016-2020, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1000 din 23 august 2016, prevederile Programului național de control al tuberculozei pentru anii 2016-2020, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1060 din 20.10.2016, în Republica Moldova a fost organizată și desfășurată Ziua Mondială a Tuberculozei – 24 martie 2020 cu genericul „Este timpul” – sloganul care pune accentul pe necesitatea urgentării acțiunilor asupra angajamentelor asumate de liderii mondiali pentru extinderea accesului la prevenire și tratament, responsabilizare, asigurarea finanțării suficiente și durabile inclusiv și pentru cercetare, promovarea în a pune capăt stigmatizării și discriminării, promovarea unui răspuns la TB echitabil, bazat pe drepturi și centrat pe necesitățile oamenilor.

În scopul marcării Zilei Mondiale de combatere a tuberculozei s-au realizat următoarele activități:

- Difuzarea clipurilor video și distribuirea pliantelor informative cu privire la TB, TB/COVID-19 în transportul public (troleibuze, autobuze), piața centrală, gările auto, Calea Ferată a Moldovei, METRO Cash & Carry Moldova, Aeroportul Internațional Chișinău; Centrul comercial Malldova, rețeaua de magazine Linella, rețeaua de supermarketuri Nr.1.
- Specialiștii ANSP, au elaborat un material informativ în ajutorul specialiștilor din promovarea sănătății și educație pentru sănătate din CSP și IMSP teritoriale și un comunicat de presă, care au fost plasate pe pagina Web a instituției (www.ansp.md).
- La nivel teritorial au fost organizate și desfășurate activități de informare, educare și comunicare privind tuberculoza, în format on-line, în colaborare cu mijloacele mass-media disponibile, cu autoritățile locale, ONG-uri, etc. Au organizate și desfășurate seminare pentru diferite categorii de lucrători medicali, discuții publice și individuale, în format on-line, emisiuni radio și TV, informații în presă.
- Conform informațiilor recepționate în perioada de referință, în total au fost desfășurate 71 seminare în format on-line, pentru diferite categorii de lucrători medicali, s-au elaborat 4 materiale metodico-informative. La posturile de televiziune au fost derulate 2 emisiuni, la radio s-au difuzat 2 emisiuni, în presă au fost publicate 5 materiale, în resursele internet au fost plasate 4 articole. De asemenea au fost citite 719 prelegeri, 7026 convorbiri în grup în format on-line, 26 panouri informative. În instituții au fost derulate 15 spoturi video informaționale la tema dată, au fost elaborate 166 buletine sanitare.

4.1.3. Realizarea intervențiilor pentru educare și informare (materiale, intervenții, mass-media)

Au fost organizate 2 campanii de informare în Republica Moldova - în perioada martie-aprilie și în octombrie-noiembrie. În cadrul acestor campanii, 10 spoturi video și 5 spoturi audio despre prevenirea TB au fost difuzate la 4 canale de televiziune și 5 posturi de radio cu acoperire națională. Informația difuzată a fost în limbile română și rusă. Volumul total a timpului de difuzare a fost de 619 minute la TV și 280 minute la radio. Bugetul cheltuit – 479,411.63 MDL.

Prin intermediul centrelor comunitare au fost distribuite un șir de materiale informaționale (broșuri, pliante) către populația teritoriului respective, inclusive material privind tuberculoza și COVID-19. Numărul de exemplare de material distribuite a constituit 114 mii. Bugetul cheltuit – 158,690.00 MDL.

4.2. 1. Asigurarea vaccinării BCG în conformitate cu Programul național de imunizări

Revaccinarea BCG a fost contramandată și exclusă din Calendarul Național de vaccinare din anul 2014, conform Ordinul MS nr. 1316 din 24.11.2014, cu excepția raioanelor din Transnistria, care continuă administrarea vaccinului BCG copiilor la vârstele de 7 și 15 ani. În tabel sunt prezente date de cuprindere cu vaccinări, conform rapoartelor statistice:

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Total RM (%)	97,3	97,0	98,1	98,5	96,4	96,4
<i>Ministerul Sănătății, malul drept (%)</i>	97,7	97,2	98,6	98,7	96,8	96,5
<i>Transnistria (%)</i>	93,9	95,4	94,1	96,4	92,8	95,4

În anul 2020, acoperirea vaccinală a copiilor cu vârsta țintă 0-12 luni a constituit 96,4%.

4.2.2. Realizarea profilaxiei medicamentoase la copii contacți

Numărul contacților	2016		2017		2018		2019		2020	
	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%
Luați în evidență în focare în anul de raportare	22929	100	21373	100	19190	100	17414	100	8398	100
Examinați prin metode clinice și paraclinice	21591	94,2	20015	93,6	17958	93,6	16203	93,1	7557	90
Căroră le-a fost prescris curs de tratament profilactic	1159	5,4	1983	9,3	2692	15,0	1411	8,7	550	7,3
Au primit cursul deplin de tratament profilactic	1006	86,8	1505	75,8	2129	79,1	1249	88,5	441	80,1
Depistați cu semne de TB activa:	171	0,75	243	1,2	215	1,2	170	1,1	83	1,09
✓ din ei copii 0-17 ani	68	39,7	91	37,4	60	27,9	60	35,2	18	21,6

Anul 2016

Numărul contacților luați la evidență în focarele de tuberculoză în anul de raportare au constituit 22929, dintre care 94.2% (21591) au fost examinați prin metode clinice și paraclinice, 5.4% (1159) din cei examinați le-a fost prescris curs de tratament profilactic și 86.8% (1006) au primit cursul deplin de tratament profilactic. În urma examinărilor clinice și paraclinice 0.79% (171) au fost depistați cu semne de TB activă, iar 39.7% (68) dintre ei reprezintă copii cu vârsta 0-17 ani.

Anul 2017

Numărul contacților luați la evidență în focarele de tuberculoză în anul de raportare au constituit 21373, dintre care 93.6% (20015) au fost examinați prin metode clinice și paraclinice, 9.3% (1983) din cei examinați le-a fost prescris curs de tratament profilactic și 75.8% (1505) au primit cursul deplin de tratament profilactic. În urma examinărilor clinice și paraclinice 1.2% (243) au fost depistați cu semne de TB activă, iar 37.4% (91) dintre ei reprezintă copii cu vârsta 0-17 ani.

Anul 2018

Numărul contacților luați la evidență în focarele de tuberculoză în anul de raportare au constituit 19190, dintre care 93.6% (17958) au fost examinați prin metode clinice și paraclinice, 15.0% (2692) din cei

examinați le-a fost prescris curs de tratament profilactic și 79.1 % (2129) au primit cursul deplin de tratament profilactic.

În urma examenelor clinice și paraclinice 1.2% (215) au fost depistați cu semne de TB activă, iar 27.9% (60) dintre ei reprezintă copii cu vârsta 0-17 ani.

S-a menținut la nivel acoperirea contactilor cu examinări medicale clinice și paraclinice în jur de 93,5 %, însă în cazul persoanelor cărora le-a fost prescris tratament, doar în 79% din ei au urmat cursul deplin, ca cauze fiind neîncadrarea în timp pe perioada lui 2018 sau abandonul ridicat în rândul acestor persoane pe perioade mici sau definitiv.

În cazul bolnavilor cu TB depistați printre contacti, numărul lor a crescut cu mult față de anii precedenți, astfel că în 2018 avem 215 de cazuri față de 171 în 2016 și 243 în 2017 ceea ce denotă o depistare tardivă a unor focare.

Anul 2019

Un alt indicator important este proporția cuprinderii contactilor cu examinări medicale care în mediu pe țară este de 93.1 %, în unele teritorii acest indicator a atins 100 % iar în altele este în jur de 90% sau chiar mai scăzut, din totalul acesta de contacti în urma examinărilor medicale la 8.7 % din ei li s-a prescris un curs de tratament profilactic, și doar 88.5 la sută pe parcursul lui 2019 au efectuat cursul deplin de tratament.

În urma examinărilor clinice și paraclinice 1.1% (170) au fost depistați cu semne de TB activă, iar 35.2% (60) dintre ei reprezintă copii cu vârsta 0-17 ani.

Cu privire la numărul de contacti per focar la nivel de republică:

- ✓ 2016 – 8.6 contacti într-un focar,
- ✓ 2017 – 8.6 contacti într-un focar,
- ✓ 2018 – 8.4 contacti într-un focar,
- ✓ 2019 s-a înregistrat 7.7 contacti într-un focar.

Anul 2020

Numărul contactilor luați la evidență în focarele de tuberculoză în anul de raportare au constituit 8398, dintre care 90% (7557) au fost examinați prin metode clinice și paraclinice, 7,3% (550) din cei examinați le-a fost prescris curs de tratament profilactic, din care, 80,1% (441) au primit cursul deplin de tratament profilactic.

În urma examenelor clinice și paraclinice 1,09% (83) au fost depistați cu semne de TB activă, iar 21,6% (18) dintre ei reprezintă copii cu vârsta 0-17 ani.

Efectuând o analiză pe parcursul ultimilor trei ani se observă o ușoară îmbunătățire a indicatorilor dați, astfel că pe parcursul anului 2020 s-au înregistrat cu 32 de focare mai puțin față de 2019 și cu 419 focare mai puțin decât în 2018, fiind investigate peste 86,8% la sută din ele.

Obiectivul 5. Consolidarea capacităților sistemului de sănătate în scopul asigurării controlului eficient al tuberculozei

5.1. Consolidarea capacităților resurselor umane în controlul TB:

Seminare zonale anul 2020

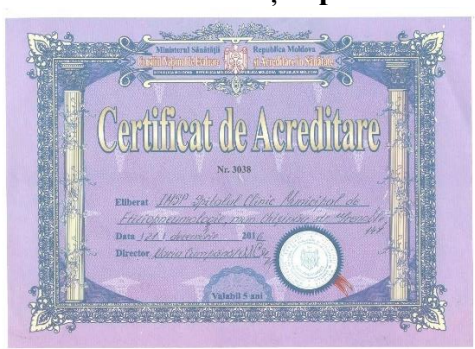
- Dispoziția MSMPS din 02.09.2020 nr.372-d „Cu privire la convocarea seminarelor zonale”, a desfășura în data de 10 septembrie 2020 seminarul zonal cu tematica „*Depistarea și tratamentul tuberculozei în condițiile pandemiei COVID-19*”.
- Dispoziția MSMPS din 29.10.2020 nr.514-d „Cu privire la convocarea seminarelor zonale”, a desfășura în data de 26 noiembrie 2020 seminarul zonal cu tematica „*Tuberculoza la copii*”.

Cursuri de instruire:

- Dispoziția MSMPS din 26.02.2020 nr.68-d „Cu privire la organizarea cursurilor de instruire cu genericul „Managementul clinic TB DR”.
- Dispoziția MSMPS din 02.09.2020 nr. 368-d „Cu privire la convocarea seminarelor”, cu desfășurarea în data de 08, 15, 22, 29 octombrie, 05 noiembrie 2020 seminarul cu tematica „Provocările diagnosticului tuberculozei, tratamentul preventiv și accelerarea modelului de îngrijire centrat pe persoana”.
- Dispoziția MSMPS din 26.10.2020 nr.494-d „Cu privire la organizarea Cursului de Instruire pentru medicii ftziopneumologie online "Monitorizarea activă a reacțiilor adverse pentru medicamentele antituberculoase”.

5.2. Asigurarea suportului logistic instituțiilor implicate în controlul tuberculozei

Ponderea staționarelor și subdiviziunilor de profil ftziopneumologic acreditate, inclusiv din cadrul sistemul administrației penitenciare:

5.2.3. Asigurarea întreținerii unităților de stocare a medicamentelor și dispozitivelor medicale la nivel central

- ✓ Susținerea funcționării Depozitului Farmaceutic al IMSP IFP "Chiril Draganiuc" (întreținerea încăperilor), în care se păstrează medicamentele antituberculoase procurate în cadrul implementării grantului (contract MDA/C/T/AG/01 din 02/01/2018);

5.2.4. Menținerea și fortificarea sistemului de transportare a probelor de spută pentru diagnosticul tuberculozei și a medicamentelor antituberculoase

Asigurarea transportului specimenelor pentru supravegherea de rutină a rezistenței la medicamente (UCIMP):

- ✓ Asigurarea suportului financiar pentru realizarea transportului speci­menelor de spută și a culturilor pentru supravegherea de rutină a rezistenței la medicamente (procurare de combustibil și co-finanțare a salariului șoferilor), în baza Acordului de Sub-recipient cu IMSP IFP "Chiril Draganiuc" (contract MDA/C/T/SR/01 din 09.02.2018); asigurarea deplasărilor în teritoriu ale autovehiculelor de la Laboratorul Național și Laboratoarele Regionale de Referință în microbiologia tuberculozei în scopul colectării din teritorii (raioane) a mostrelor de spută pentru perfectarea investigațiilor la cultură și a testelor de sensibilitate la medicamentele antituberculoase (mun. Chișinău, mun. Bălți și regiunea de Est a Republicii Moldova);
- ✓ Asigurarea colectării și transportării către Laboratoarele de referință (Național și Regionale din mun. Bălți, Bender și Vorniceni) a unui număr de 22,223 specimene de spută și către Laboratorul Național de Referință – a unui număr de 21,629 specimene de cultură.

Anii	LNR Chisinau + LRR Vorniceni		LRR Balti		LRR Bender	
	Specimene spută	Specimene cultură	Specimene spută	Specimene cultură	Specimene spută	Specimene cultură
2016	18644	19533	6434	226	4148	73
2017	17021	16136	7658	0	5547	92
2018	15520	15514	8262	0	7621	7621
2019	13062	13388	8271	8271	6085	6085
2020	9208	8643	6772	6772	6462	6462

Asigurarea suportului financiar pentru realizarea transportului medicamentelor antituberculoase în teritorii (procurare de combustibil și co-finanțare a salariului șoferilor), în baza Acordului de Sub-recipient cu IMSP IFP "Chiril Draganiuc" (contract MDA/C/T/SR/01 din 09.02.2018).

5.4. Ajustarea cadrului normativ în controlul tuberculozei

- Elaborarea Programul Național de răspuns la tuberculoză pentru anii 2021-2025;
- Participare activă în procesului de elaborare a aplicației de țară către Fondul Global 2021-2023.

Ordinele MSMP:

- Ordin MSMPS din 31.12.2019 nr.1512 „Cu privire la Programul „Un doctor pentru tine!”, servicii medicale specializate destinate populației din localitățile rurale pentru anul 2020”.
- Ordin MSMPS din 31.12.2019 nr.1513 „Cu privire la Programul „Un doctor pentru tine”, realizarea screening-ului prin radiografia pulmonară pentru anul 2020”.
- Ordin MSMPS nr.254 din 13.03.2020 „Cu privire la sistarea activităților planificate în cadrul Programului „Un doctor pentru tine” pentru anul 2020
- Ordin MSMPS din 16.03.2020 nr.265 „Cu privire la suspendarea proceselor de instruire”.
- Ordin MSMPS din 05.05.2020 nr.440 „Cu privire la aprobarea Protocolului clinic național „Tuberculoza la copil”.
- Ordin MSMPS din 05.05.2020 nr.441 „Cu privire la aprobarea Protocolului clinic național „Tuberculoza la adult”.
- Ordin MSMPS din 16.05.2020 nr.471 „Cu privire la unele măsuri suplimentare pentru asigurarea accesului populației la asistență medicală în perioada stării de urgență de sănătate publică”.
- Ordin MSMPS nr.590 din 29.06.2020 „Cu privire la prelungirea sistării activităților planificate în cadrul Programului „Un doctor pentru tine!” pentru anul 2020”.
- Ordin MSMPS din 18.08.2020 nr.767 „Cu privire la asigurarea asistenței medicale specializate pacienților cu TB sensibilă”.
- Ordin MSMPS din 12.11.2020 nr.1048 „Cu privire la reglementarea sistemului național de educație medicală și farmaceutică continuă”.

Dispozițiile MSMPS:

- Dispoziția MSMPS din 17.01.2020 nr.09-d „Cu privire la instituirea Grupului de lucru și aprobarea planurilor de elaborare a Programului Național de Prevenire și Control al infecției HIV/SIDA și ITS pentru anii 2021-2025 și Programul Național de control al tuberculozei pentru anii 2021-2025”.
- Dispoziția MSMPS din 05.02.2020 nr.40-d „Cu privire la misiunea Experților internaționali ai Fondului Global”.
- Dispoziția MSMPS din 26.02.2020 nr.68-d „Cu privire la organizarea cursului de instruire cu genericul „Managementul clinic TB DR”.
- Dispoziția MSMPS din 20.03.2020 nr. 102-d „Cu privire la organizarea activității serviciului de ftiziopneumologie teritorial în condițiile epidemiei COVID – 19”.
- Dispoziția MSMPS din 30.03.2020 nr.115-d „Cu privire la organizarea implementării tratamentului antituberculos video-observat în condițiile epidemiei COVID – 19”.
- Dispoziția MSMPS din 20.06.2020 nr.313-d „Cu privire la organizarea depistării țintite a cazurilor TB în condițiile pandemiei COVID -19”.
- Dispoziția MSMPS din 02.09.2020 nr. 368-d „Cu privire la convocarea seminarelor”, cu desfășurarea în data de 08, 15, 22, 29 octombrie, 05 noiembrie 2020 seminarul cu tematica „Provocările diagnosticului tuberculozei, tratamentul preventiv și accelerarea modelului de îngrijire centrat pe persoană”.
- Dispoziția MSMPS din 02.09.2020 nr.372-d „Cu privire la convocarea seminarelor zonale”, a desfășura în data de 10 septembrie 2020 seminarul zonal cu tematica „Depistarea și tratamentul tuberculozei în condițiile pandemiei COVID-19”.
- Dispoziția MSMPS din 26.10.2020 nr.494-d „Cu privire la organizarea Cursului de Instruire pentru medicii ftiziopneumologie online "Monitorizarea activă a reacțiilor adverse pentru medicamentele antituberculoase”.
- Dispoziția MSMPS din 29.10.2020 nr.514-d „Cu privire la convocarea seminarelor zonale”, a desfășura în data de 26 noiembrie 2020 seminarul zonal cu tematica „Tuberculoza la copii”.
- Dispoziția MSMPS din 17.02.2021 nr. 85-d „Cu privire la organizarea activităților de depistare țintită și activităților de informare, educare și suport psiho-social pentru creșterea aderenței la tratament și prevenirea recidivelor, implementate de către organizațiile neguvernamentale”.

5.5 Consolidarea capacităților pentru managementul eficient al PNCT

Asigurarea suportului costurilor operaționale ale Institutului de Ftiziopneumologie (costuri de management și administrare pentru SR)

Acordarea suportului financiar pentru personalul care asigură implementarea activităților de sub-recipient și pentru costurile operaționale aferente; examinarea rapoartelor lunare ale personalului sub-recipientului, precum și a rapoartelor trimestriale consolidate ale acestuia și a raportului anual pentru 2018; evaluarea rapoartelor lunare privind utilizarea combustibilului (în baza Acordului de Sub-recipient cu IMSP IFP "Chiril Draganiuc", contract MDA/C/T/SR/01 din 09.02.2018).(UCIMP)

5.5.3. Asigurarea vizitelor complexe de monitorizare și evaluare, inclusiv în cadrul centrului comunitar pentru suportul pacienților cu tuberculoză și organizațiilor neguvernamentale

Suportul pentru realizarea vizitelor periodice de supervizare în instituțiile specializate în diagnosticarea, monitorizarea și tratamentul tuberculozei din republică (procurare de combustibil și co-finanțare a salariului șoferilor). Acestea au acoperit inclusiv sistemul penitenciar și regiunea de Est.

Vizite de M&E a Departamentului de coordonare a PNCT

Anul	Total vizite realizate	Malul drept RM	Malul stâng RM	Ministerul Justiției
2016	86 vizite în 47 raioane	81 vizite în 47 raioane	0	3
2017	102 vizite în 51 raioane	85 vizite în 46 raioane	17	1
2018	97 vizite în 47 raioane	80 vizite în 36 raioane	14	3
2019	73 vizite în 43 raioane	68 vizite în 31 raioane	5	2
2020	36 vizite în 14 raioane	35 vizite în 13 raioane	1	0

Activități în cadrul vizitelor M&E au fost realizate în baza Agendelor de M&E, care conțin 4 componente:

1. Date generale (PTCT, dotare, condiții etc.)
2. Managementul de caz
3. Managementul medicamentelor
4. Asistența medicală primară

Cazurile clinice au fost evaluate conform Fișei standardizate de audit medical bazat pe criterii pentru PCN "Tuberculoza la copil" și Fișei standardizate de audit medical bazat pe criterii pentru PCN "Tuberculoza la adult".

5.5.4. Instruirea personalului din cadrul Unității de coordonare a programului național de control al tuberculozei

Participarea colaboratorilor Departamentului de coordonare la:

- Inter-country operational research on mSTR for RR-TB and MDR-TB, 2nd remote training. 30.03.2020
- Infection Prevention and Control – Protection Health and Safety of Healthcare Workers from TB, COVID and other Respiratory Infections Webinar. USAID. 07.04.2020
- USAID. Respiratory Protection for TB and other Airborne Infectious Diseases (including COVID-19). 23.04.2020
- Community systems, rights and gender (HIV and TB). GF Funding cycle 2020-2022. 27.04.2020
- Webinar on Resilient and Sustainable Systems for Health, Sustainability, Efficiency (HIV, TB, Malaria): supporting countries for Global Fund applications. 29.04.2020
- TBnet Webinar. TB & COVID-19 – infection control strategies. 30.04.2020
- WHO. Stop TB partnership. Webinar: Coping with tb in the time of COVID-19. 30.04.2020
- WHO. Stop TB partnership. Webinar: TB funding priorities next Global Fund funding cycle & additional COVID-19 funding. 01.05.2020
- VOT assessment of existing practice and needs. 06.05.2020
- The Union. TB and COVID-19: Finding Synergies to Advance the Fight. 07.05.2020
- The Union. Respiratory protection against TB and airborne infectious disease including COVID-19. 12.05.2020
- Ранняя верификация и последующая маршрутизация пациента с ТБ в условиях пандемии COVID-19. 12.05.2020
- The Union. How to prevent 1.4 mln Deaths: Advancing TB care and prevention in the time of COVID-19. 20.05.2020

- Туберкулез и иммунодефицитные состояния. Взгляд иммунолога. Конференция Кафедры факультетской педиатрии московского факультета РГМУ им.Н.И.Пирогова. 04.06.2020
- The Union. TB preventive therapy: recent advances and future prospects. 23.06.2020
- USAID. TB Administrative Infection, Prevention, and Control Strategies in the time of COVID-19: Lessons Learned from China and South Africa. 25.06.2020
- Webinar: Impact of COVID-19: Hear the perspective of TB/MDR-TB patients and front line health care workers. 16.07.2020
- The Union. The twin epidemics of TB and COVID-19: challenge and controversies. 11.08.2020
- The Future of Digital Health for Ending TB: A Virtual Learning and Knowledge Sharing Forum. 01-02.09.2020
- Maintaining essential child and adolescent TB services during the COVID-19 pandemic: practical solutions and lessons learnt. 03.09.2020
- WHO, Regional office for Europe. "National Programme Managers and partners meeting TB". 24.09.2020
- WHO Webinar on Tuberculosis prevention and care in prisons during the COVID-19 pandemic. 06.10.2020
- Первый вебинар Виртуального медицинского консилиума (ВМК). Европейское Региональное Бюро ВОЗ. 07.10.2020
- TB Europe Coalition. The Impact of COVID-19 on Research and Development on Tuberculosis Drug Development TBEC Webinar series. 07.10.2020
- Webinar: TB and mental health. The Union's TB and Mental Health working group, in partnership with Survivors Against TB (SATB), explore the impact of mental health on TB ahead of World Mental Health Day 2020. 09.10.2020
- The 51th Union World Conference on Lung Disease: Advancing Prevention. Prevention supports cure. 21.10.2020
- Union World Conference Post-Graduate Courses and Workshops. Xpert MTB/RIF Ultra sensitivity-Implementation and Clinical Management. 29.10.2020
- Regional workshop on TB Prevention in the WHO European Region. 03.11.2020
- Вебинар Виртуального медицинского консилиума (ВМК) в рамках Регионального операционного исследования по модифицированным краткосрочным схемам лечения РУ-ТБ исключительно пероральными лекарственными средствами (МКРЛ). 06.11.2020
- Междисциплинарная онлайн-конференция с международным участием «Неинфекционные и инфекционные заболевания в период эпидемии COVID-19: новая реальность, ошибки, уроки, опыт». Организатор конференции - «Казахстанско-Российский медицинский университет», «Научно-медицинское общество» Республики Казахстан. 12.11.2020
- WHO. #EndTB Webinar. Overcoming the drug-resistant TB crisis in children and adolescents. 20.11.2020
- #EndTB webinar on the implementation of the Multisectoral Accountability Framework to Accelerate Progress to End TB by 2030 (MAF-TB). 18.12.2020

5.5.5. *Menținerea și ajustarea continuă a sistemului informațional de colectare a datelor, inclusiv a sistemului informatic de monitorizare și evaluare*

Suportul, în baza ordinului MSMPS nr. 975 din 24.08.2018 „Cu privire la transmiterea unor bunuri”, în organizarea transferului bazei de date SIME TB de la sediul CNMS la sediul IMSP IFP „Chiril Draganiuc”, în luna Octombrie 2018. Asigurarea prestării serviciilor de întreținere a bazei de date SIME TB, conform necesităților de ajustare a softului SIME TB și de menținere a acestuia. (UCIMP)

Obiectivul 6. Dezvoltarea și aplicarea instrumentelor noi și intervențiilor inovative în domeniul controlului tuberculozei

Implementarea VST

PNCT și partenerii săi elaborează un algoritm pentru implementare rapidă a VST în mun. Chișinău cu extinderea ulterioară la nivel de țară, aprobat prin ord. MSMPS nr. 115d din 30 martie 2020.

În aprilie 2020 a început implementarea aplicației "I Like VOT" pentru suportul tratamentului pacienților cu TB.

Cu suportul AFI și Centrului PAS a fost efectuată procurarea, distribuția și livrarea echipamentului IT necesar pentru personalul medical din 31 de instituții medicale și 274 pacienți, 46 medici și 52 asistente medicale au fost re-instruiți online.

Astăzi VST pentru TB este implementat în 16 UTA (14 pe malul drept și 2 pe malul stâng).

Date analizate pentru perioada aprilie - decembrie 2020, malul drept:

- 225 de persoane înrolate în VST (128 TB sensibilă - 84 de bărbați și 44 de femei; 97 TB DR - 70 de bărbați și 27 de femei)
- La 30 decembrie 2020, 126 (56%) persoane continuă tratamentul și 99 persoane au finalizat tratamentul (44% sunt vindecați 23% au finalizat tratamentul și 27% au fost excluși de VST.
- Motive excludere: la cererea pacientului (10), aderență scăzut (11), reacții adverse grave (2), spitalizare (1), migrații (1), transferat în sistemul penitenciar (1) și pierderea telefonului (1).
- Rata medie de aderență a fost de 89% atât pentru TB sensibilă cât și pentru TB DR, mai mare pentru TB sensibilă 92% (93% pentru femei și 90,3% pentru bărbați) și 85% pentru TB DR (90% pentru femei și 83% pentru bărbați).
- Deși succesul tratamentului VST încă nu poate fi măsurat, evaluările calitative arată un nivel ridicat de satisfacție a pacienților din VST, deoarece:
 - ✓ primesc tratament la un moment și un loc convenabil, ceea ce arată un nivel crescut de aderență;
 - ✓ personalul medical menține zilnic contactul cu pacienții, primind în același timp informații actualizate despre efectele secundare;
 - ✓ Beneficiul VST nu doar pentru pacienții care urmează tratament cu această metodă, ci și pentru acei pacienți care au nevoie de asistență sporită și îngrijire medicală directă și cărora personalul TB poate să aloce mai mult timp acum.

Cercetările științifice efectuate în perioada anului 2019, în cadrul IMSP Institutului de Ftiziopneumologie „Chiril Draganiuc” au fost direcționate spre realizarea Planului de acțiuni privind implementarea Programului național de control al tuberculozei pentru anii 2016-2020.

6.1. Efectuarea cercetărilor științifice aplicative - 6 cercetări științifice în curs de realizare în cadrul Institutului de Ftiziopneumologie ”Chiril Draganiuc”.

Denumirea proiectului	Termenul realizării proiectului	Conducătorul proiectului, gradul științific
1	2	3
Particularitățile recidivei tuberculozei pulmonare. cifrul proiectului: 20.80009.8007.23	01. 2020 -12.2023	<i>E. Tudor</i> , dr. în șt. med., conf. cercetător
Reacțiile de adaptare nespecifice generale ale organismului la bolnavii cu co-infecție TB/HIV. cifrul proiectului: 20.80009.8007.31	01. 2020 -12.2023	<i>V. Djugostran</i> , dr. hab. în șt. med., conf. cercetător

Cercetări complexe de elaborare a noilor produse farmaceutice antiinfecțioase autohtone pentru optimizarea farmacoterapiei afecțiunilor stomatologice, orofaringiene și auriculare. cifrul proiectului 20.80009.8007.14	01. 2020 -12.2023	V. Valica, dr. hab. în șt. med., prof. universitar, V. Crudu, dr. în șt. med., conf. cercetător
Particularități clinico-imunologice și de tratament al co-infecției TB/COVID-19. Codul proiectului: nr. 20.70086.17/COV(70105)	07. 2020 - 06.2021	S. Ghinda, dr. hab. în șt. med., prof. cercetător

Proiecte la nivel național

20.80009.8007.23. Particularitățile recidivei tuberculozei pulmonare (director de proiect *E. Tudor*, dr. în șt. med., conf. cercetător). S-a obținut date cu privire la particularitățile topografice a recidivei tuberculozei. Cercetarea severității intoxicației endogene a determinat că este mai exprimată la pacienții cu recidivă al tuberculozei pulmonare, iar complexele imune circulante pot fi un potențial biomarker în diagnosticul monitorizarea dinamicii intoxicației endogene la pacienții cu tuberculoză pulmonară, iar combinația unor polimorfisme conferă un risc semnificativ mai mare pentru dezvoltarea tuberculozei pulmonare și poate fi considerat un potențial biomarker pentru prezicerea dezvoltării tuberculozei.

20.80009.8007.31. Reacțiile de adaptare nespecifice generale ale organismului la bolnavii cu coinfecție TB/HIV *V. Djugostran*, dr. hab. în șt. med., conf. cercetător). S-a determinat structura reacțiilor de adaptare nespecifice generale în tuberculoză MDR cât și în formele de tuberculoză sensibilă și cele mai frecvent întâlnite modificări ale ECG la pacienții cu coinfecție TB/HIV.

20.80009.8007.14 „Cercetări complexe de elaborare a noilor produse farmaceutice antiinfecțioase autohtone pentru optimizarea farmacoterapiei afecțiunilor stomatologice, orofaringiene și auriculare” (Acord de Parteneriat cu USMF “Nicolae Testemițanu”, director de proiect Prof. Vladimir Valica; IFP “Chiril Draganiuc” coordonator Conf. Valeriu Crudu). În rezultatul cercetării produselor vegetale: uleiul volatil de *Monarda fistulosa* cu timochinonă, uleiul volatil de *Monarda fistulosa* fără timochinonă și extractul fluid din *Monarda fistulosa*, au prezentat acțiune bactericidă asupra tulpinilor *Staphylococcus aureus*, *Enterococcus faecalis* și fungicidă asupra tulpinei *Candida albicans*. Efectul bactericid și fungicid a fost mai pronunțat la Extractul fluid de *Monarda fistulosa*.

20.70086.17/COV(70105). Particularități clinico-imunologice și de tratament al co-infecției TB/COVID-19 (director de proiect *S. Ghinda*, dr. hab. în șt. med., prof. cercetător). Rezultatele obținute remarcă că predominarea cazurilor noi de tuberculoză printre co-infecția TB/COVID-19 explică prezența simptomelor similare a infecției COVID-19 cu cele ale tuberculozei, care a contribuit la diagnosticarea tuberculozei în condițiile impuse de către starea de urgență în sănătate publică, legate de pandemia COVID-19. Forma severă de evoluție a infecției COVID-19 la pacienții cu tuberculoză s-a dezvoltat în cazurile cu mai multe comorbidități asociate.

Proiecte la nivel internațional

H2020-MSCA-RISE-2017 No 823854 ”Inovații în Tuberculoză”. Evaluarea și determinarea eficacității noilor metode rapide, pentru diagnosticarea tuberculozei active, și monitorizarea tratamentului. Implementarea acestor noi abordări ale interpretării DST va contribui revizuirea și dezvoltarea algoritmului de investigare microbiologică.

H2020-SC1-BHC-2018-2020 ”Acțiune comună împotriva HIV / TB / VHC în toate regiunile Europei”. Se studiază tulpinile MTB MDR, inclusiv secvențierea genomului întreg pentru predicția genotipică a sensibilității la medicamentele antituberculoase, care vor permite de a înțelege rolul tipurilor de tulpini dominante în estul Europei și transmiterea tuberculozei.

NIH - 1R01AI137681-01 "Identificarea persoanelor cu risc sporit de a evolua până la tuberculoză activă". Scopul acestui studiu este de a dezvolta un test de triaj al tuberculozei cu sensibilitate $\geq 90\%$ și cu o specificitate $\geq 70\%$ și un test de diagnostic eficient care va prezice evoluția infecției latente în tuberculoză activă cu o sensibilitate și specificitate de 90%.

Fundația Alexander von Humboldt. Aplicarea secvențierii de nouă generație (NGS) pentru a identifica genele și mutațiile care provoacă imunodeficiență primară în populația Germană și populația Republicii Moldova. Se studiază genele și mutațiile prin secvențierea de nouă generație pentru a identifica cauzele imunodeficienței primare în populația Germană și populația Republicii Moldova.

6.2. Realizarea studiilor operaționale

1. Realizarea activităților în cadrul studiului operațional „Tuberculoza Multidrogrezistentă la copii” (UCIMP).
2. Realizarea activităților în cadrul studiului operațional “Regimuri scurte în tratamentul tuberculozei multidrogrezistente”.

6.3. Ponderea cercetărilor științifice realizate din numărul de cercetări planificate – 100%

6.4 Ponderea recomandărilor studiilor/cercetărilor științifice aplicate în politicile naționale - 50%

Obiectivul 7: Consolidarea implicării comunității și a organizațiilor societății civile în controlul tuberculozei prin abordare centrată pe pacient.

Seminare zonale:

- Dispoziția MSMPS din 02.09.2020 nr. 368-d „Cu privire la convocarea seminarelor”, cu desfășurarea în data de 08, 15, 22, 29 octombrie, 05 noiembrie 2020 seminarul cu tematica „Provocările diagnosticului tuberculozei, tratamentul preventiv și accelerarea modelului de îngrijire centrat pe persoana”.
- Dispoziția MSMPS din 02.09.2020 nr.372-d „Cu privire la convocarea seminarelor zonale”, a desfășurarea în data de 10 septembrie 2020 seminarul zonal cu tematica „Depistarea și tratamentul tuberculozei în condițiile pandemiei COVID-19”.
- Dispoziția MSMPS din 29.10.2020 nr.514-d „Cu privire la convocarea seminarelor zonale”, a desfășurarea în data de 26 noiembrie 2020 seminarul zonal cu tematica „Tuberculoza la copii”.

Asigurarea realizării PTCT:

Anul 2017:

1. **Raionul Șoldănești.** La 23.03.2017 a fost aprobat Programul Teritorial de Control al Tuberculozei pe r. Șoldănești pentru anii 2016-2020 prin decizia consiliului raional Șoldănești nr 2-34 din 23.03.2017 cu stipularea a 20 000 lei pentru produse alimentare, igienice și medicamente pentru reacțiile adverse. Suma respective de bani a fost livrată Spitalului Raional la 20.12.2017 și au fost asigurați 50 bolnavi de TB cu pachete alimentare și igienice în sumă de 16 225 lei și 3775 lei.
2. **Raionul Sîngerei.** Serviciului Ftiziopneumologic IMSP SR Sîngerei i-au fost alocate 10.000 lei pe 11.07.2017 de către Consiliul raional Sîngerei, la cererea depusă de administrația IMSP pentru procurarea peliculei radiologice și examinarea grupului de risc.
3. **Raionul Anenii Noi.** Pentru PTCT (an.2016 - 2020) la data de 27.09.2017 s-au alocat din bugetul local pentru anul 2017 - 59 907.96 lei (Lagoza, sol. Novocaini, Revit, Seringi).
4. **Raionul Fălești.** Prin decizia Consiliului Raional Fălești pentru anul 2017 pentru diminuarea efectelor adverse a preparatelor antituberculoase s-au procurat medicamente în valoare de 49240,02 lei.

5. **Raionul Telenești.** Conform Deciziei Nr.6/15 din 08.12.2016 a Consiliului Raional Telenești cu privire la aprobarea Programului Teritorial de control al tuberculozei pentru anii 2016-2020 costurile de finanțare a Programului teritorial din bugetul local au fost de 110.000 lei anual începând cu anul 2017 (Peliculă radiologică - 25.000 lei, banii transferați la 20.12.2017; Suport social (alimente) - 65.000 lei, banii transferați la 04.10.2017 (cheltuiți 23.000 lei); Alte cheltuieli - 10.000 lei, transferați la 20.12.2017, (cheltuiți 4.000 lei – s-a procurat frigifer); Consumabile - 10.000 lei, bani nu au fost transferați. Banii rămași vor fi cheltuiți la reparația curentă a serviciului de ftiziopneumologie (laborator, camera de colectare a sputei, arhivei).

Anul 2018:

1. **Raionul Glodeni.** Administrația IMSP SR Glodeni în baza Demersului nr.01-16/61 din 26.01.2018 a solicitat finanțare la PTCT pe anul 2018 suma de 21800 lei. Din acești bani au fost procurate: Vitamine și hepatoprotectoare – 12000 lei; Film radiologic – 5800 lei; Pentru laboratorul microscopiei sputei la BAAR (containere și tuburi p/u spută, lame pentru frotiuri) – 4000 lei.
2. **Raionul Fălești.** Conform deciziei Consiliului raional Fălești din 23.12.2016, serviciul de ftiziopneumologie a fost finanțat de către Fondator pentru anii 2017-2018 cu câte 50000mii lei pentru procurarea hepatoprotectoarelor și a medicamentelor pentru diminuarea efectelor adverse de utilizatorii tuberculostaticilor.
3. **Raionul Călărași.** În anul 2018 au fost alocate 70 000 lei, de către Consiliul raional Călărași, pentru asigurarea examinării Grupei de risc prin metoda radiologică .
4. **Raionul Căușeni.** Pentru anul 2018 Consiliul Raional Căușeni a alocat 50.000 lei ,pentru examinarea radiologică activă a grupelor de risc.
5. **Raionul Florești.** Consiliul Raional Florești a alocat bani pentru anul 2018 în suma de 32720.88 bani cabinetului ftiziopneumologic pentru procurarea medicamentelor în prevenirea reacțiilor adverse la pacienți în tratament DOTS și DOTS Plus.

Anul 2019:

1. **Raionul Anenii Noi.** Pentru PTCT s-au alocat din bugetul local pentru anul 2019- 121 980 lei pentru suportul familiilor bolnavilor de tuberculoza.
2. **Raionul Fălești.** Prin decizia Consiliului Raional Fălești pentru anul 2019 pentru diminuarea efectelor adverse a preparatelor antituberculoase s-au procurat medicamente în valoare de 49 955 lei.
3. **Raionul Glodeni.** Pentru PTCT anul 2019 s-au alocat suma de 4969 lei. Din acești bani au fost procurate: Vitamine și hepatoprotectoare.
4. **Raionul Sîngerei.** Serviciului Ftiziopneumologic IMSP SR Sîngerei i-au fost alocate 30.000 lei pentru anul 2019 de către Consiliul raional Sîngerei, pentru procurarea medicamentelor pentru reacții adverse.
5. **Raionul Șoldănești.** Pentru PTCT anul 2019 s-au alocat suma de 20 000 lei pentru suportul familiilor bolnavilor de tuberculoza.

Anul 2020:

1. **Raionul Anenii Noi.** Pentru PTCT s-au alocat din bugetul local pentru anul 2020- 125 000 lei pentru procurarea utilajului nemedical.
2. **Raionul Fălești.** Prin decizia Consiliului Raional Fălești pentru anul 2020 pentru diminuarea efectelor adverse a preparatelor antituberculoase s-au procurat medicamente în valoare de 49 925 lei.
3. **Raionul Glodeni.** Pentru PTCT anul 2020 s-au alocat suma de 16 082 lei. Din acești bani au fost procurate medicamente pentru reacții adverse.

4. **Raionul Ștefan Vodă.** Serviciului Ftziopneumologic IMSP SR Ștefan Vodă i-au fost alocate 17.000 lei pentru anul 2020 de către Consiliul raional, pentru procurarea medicamentelor pentru reacții adverse.

7.1. Intervenții comunitare în controlul tuberculozei prin aplicarea modelului centrat pe pacient

Societatea Moldovei împotriva tuberculozei – SMIT

1. Desfășurarea în parteneriat cu PNCT, APL, AMP, AMS - întâlniri interactive în raioanele Hîncești, Ialoveni, Călărași, Nisporeni, Florești, Dondușeni ca sursă de informare privind modelele de îngrijiri centrate pe persoană și necesitatea abordărilor colaborative.
2. Activități de advocacy cu scopul de îmbunătățire a asigurării pacienților cu suport în raioanele menționate.

Colaborarea Asociației Psihologilor Tighina cu:

1. Autoritățile publice locale:
 - identificarea persoanelor din grupul de risc și asistență în examinarea radiologică;
 - suport în menținerea persoanelor depistate bolnave TB prin asistența socială - pentru 5 persoane au fost perfectate actele pentru ajutor social, 12 familii asigurate cu lemne și produse alimentare, 2 persoane fără loc de trai permanent asistate la perfectarea actelor de identitate;
2. Agenții economici din raion:
 - acordarea ajutoarelor materiale;
 - surse financiare pentru achitarea a 700 pelicule radiologice, în situația, că instituțiile medicale au suportat cheltuieli neplanificate în situația de Covid-19;
 - propunerea angajaților, care sunt din grupul de risc pentru investigare radiologică;
 - păstrarea locului de muncă pentru perioada de investigare suplimentară la TB;
 - asigurarea cu transport a unei familii pentru investigare suplimentară la IFP;
3. Instituțiile medicale:
 - colaborare în depistarea și înscrierea în lista pentru examinare radiologică a persoanelor în grupul de risc;
 - asistență în organizarea examinării radiologice și a investigațiilor suplimentare pentru persoanele depistate bolnave TB cât și menținerea lor în tratament;
 - susținerea voluntarilor implicați în activitățile de informare și susținerea bolnavilor de tuberculoză;
4. Asociațiile obștești:
 - parteneriat în realizarea activităților de informare și conștientizare cu Asociațiile obștești "Speranța!" (Cîrnățeni), "Plai Natal" (Taraclia), "Pro Femina" (Fîrlădeni), "FenixXXI" (Baccealia);
5. Instituțiile educaționale:
 - susținere în organizarea activităților de informare în instituții
6. Studioul de televiziune "Studio-L":
 - difuzarea informațiilor, organizarea emisiunilor tematice privind situația în domeniul tuberculozei.

AFI Anenii-Noi:

În cadrul proiectului de depistare a TB în rândul persoanelor din grupurile de risc pentru TB în 2020, în 30 localități din raionul Anenii Noi, în cooperare cu administrația publică locală, s-au realizat următoarele:

1. informarea tuturor angajaților administrației publice locale, a serviciilor, a liderilor locali despre evenimentul planificat;
2. actualizarea listelor persoanelor din grup de risc de TB;
3. informarea beneficiarilor proiectului despre eveniment, cu implicarea personalului serviciilor sociale, a inspectoratului de poliție și a liderilor locali;
4. organizarea transportului local pentru beneficiarii proiectului;

5. organizarea de informații și sprijin pentru pacienții dificili cu TB diagnosticați după examinare, pentru a fi incluși în tratamentul antituberculos;
6. în cadrul activității commune la 645 beneficiari a fost realizată radiografia toracelui, dintre care în 86 cazuri au fost depistate diferite modificări pulmonare. La moment 9 pacienți din cei examinați sunt înrolați în tratamentul TB;
7. fiecare persoană din cei 645 a beneficiat de pachet motivational și transport tur-retur.

AO „Casa Speranțelor” Soroca:

Pe parcursul anului 2020 AO Centrul de Asistență Socială „Casa Speranțelor”, în parteneriat cu APL din raionul Soroca au realizat următoarele activități:

- Au fost organizate 11 ședințe de informare a cetățenilor referitor la riscurile TB, diagnosticare, metode de profilaxie, tratament. Au fost distribuite materiale informative cetățenilor din grupurile social vulnerabile;
- În perioada 1 octombrie – 15 decembrie 2020, APL din raionul Soroca a participat la organizarea procesului de investigare radiologică a persoanelor din grupurile de risc și vigență sporită la TB. APL a asigurat prezența polițistului de sector în caz ne necesitate, a implicat angajații APL (asistentul social comunitar) în informarea cetățenilor despre necesitatea investigației la TB cu respectarea normelor epidemiologice. Ca rezultat, în raionul Soroca au fost investigate 694 persoane, depistate și confirmate 6 cazuri de TB;
- În localitatea Vasilcău, Soroca, APL a oferit suport la documentarea unei persoane diagnosticate cu TB, în scopul înrolării în tratament a acestei persoane;
- Au fost întreprinse măsuri de înrolare în tratament a 3 persoane diagnosticate cu TB. Pacienții au fost asigurați cu transport și spitalizați;
- O persoană fără domiciliu stabil din localitatea Zastînca, care se tratează ambulator de TB, i-a fost oferit un loc de trai și este monitorizată de APL și ONG până la finalizarea tratamentului.

OO „Speranța terrei”:

OO „Speranța terrei” în anul 2020 a desfășurat un număr mare de activități datorită cooperării cu reprezentanții ai autorităților publice locale din municipiu Bălți.

Lunar în ședințele cu viceprimarul a fost raportată situația privind tuberculoza. Acest lucru a sporit gradul de conștientizare pe problema tuberculozei tuturor părților implicate, astfel, toți au fost la curent cu situația privind tuberculoza.

Odată cu declanșarea pandemiei, la solicitarea Primăriei municipiului Bălți, colaboratorii organizației OO „Speranța terrei” s-au implicat în tratamentul DOT la 54 pacienți din 57; astfel, a fost rezolvată problema abandonului tratamentului, prin urmare nu a crescut numărul pacienților care ar putea refuza medicația. Această activitate se desfășoară până în prezent.

7.1.1. Realizarea activităților prin granturi mici (educare, informare, depistare precoce, intervenții pentru aderența la tratament)

Pe parcursul anului 2020 au fost implementate (în conformitate cu obiectivele Planului de acțiuni, anexa nr.2 a HG nr.1160 din 20.10.2016) 3 tipuri de granturi oferite organizațiilor societății civile:

- 1. Controlul TB, DR-TB și TB/HIV în rândul grupurilor de risc – 3 granturi**
 - i) ”Programe Medico-Sociale”(PMS), care a acoperit cu servicii teritoriile: Bender, Slobozia, Tiraspol. Buget total– 282,225.00 MDL
 - ii) “Pentru Prezent si Viitor” (PPV) în Chișinău. Buget total - 234,042.00 MDL

- iii) „Uniunea pentru Prevenirea HIV și Reducerea Riscurilor” (UORN)–în Bălți. Buget total – 228,000.00 MDL

Pe parcursul anului 2020, OSC menționate au înregistrat următoarele rezultate:

➤ Screening TB

	PMS	UORN	PPV	Total
Număr persoane supuse (persoane care utilizează droguri, persoane care trăiesc cu HIV, persoane fără adăpost) screening_ului clinic	1598	2481	1759	5838
Număr persoane cu careva simptome și care au fost referite la asistența medical primară pentru examinare	1073	139	59	1271
Număr persoane investigate la TB	1018	138	59	1215
Număr persoane diagnosticate cu TB	16	4	1	21

➤ Consiliere, informare, educare pentru susținerea aderenței la tratament

	PMS	UORN	PPV	Total
TB	38	4	3	45
TB DR	82	10	5	97
Total	120	14	8	142

2. Controlul TB, TB DR și TB/HIV în rîndul deținuților și ex-deținuților

A fost contractat AO AFI, buget total - 337,242.00 MDL

Rezultate pe parcursul anului 2020:

- 41 deținuți consiliați la etapa de inițiere a tratamentului;
- 10 deținuți au refuzat tratamentul și au fost consiliați (25 sesiuni), inclusiv 2 persoane au continuat tratamentul 2 au decedat, 2 au fost eliberate din detenție, la 1 deținut diagnosticul nu a fost confirmat și 3 deținuți au refuzat tratamentul;
- 14 deținuți au fost evaluați înainte de a fi eliberați din detenție în vederea stabilirii eventualelor probleme de ordin social, a riscului de abandonare a tratamentului și au fost informați despre serviciile de care pot beneficia;
- 13 ex-deținuți au fost însoțiți la medicul din teritoriul său de trai (Bălți, Chișinău (6), Anenii Noi, Leova, Criuleni, Glodeni, Orhei, Drochia); 1 ex-deținut a refuzat să fie însoțit, negând diagnosticul.
- Toți 13 ex-deținuți au fost preluați de sistemul medical civil. Din ei:
 - 5 au finalizat tratamentul;
 - 4 continuă tratamentul;
 - 1 a revenit în detenție;
 - 1 a întrerupt tratamentul;
 - 1 a fost referit la serviciul de psihiatrie;
 - 1 a plecat peste hotare;
- 114 discuții telefonice cu medicii acre monitorizează ex-deținuții;
- 28 vizite la instituțiile medicale unde se află ex-deținuții la supraveghere și tratament.

3. Suportul programelor de prevenire, depistarea activă a cazurilor de TB și managementul acestora printre persoanele fără adăpost din municipiul Chișinău – 1 grant.

A fost contractat AO AFI, buget total - 695,570.00 MDL

Pe parcursul anului 2020 au fost înregistrate următoarele rezultate:

- 1603 persoane fără adăpost screen_ate clinic la TB și informate despre TB;
- 360 persoane fără adăpost cu semne sugestive de TB și referite la examinare;
 - 138 – Xray
 - 131 – microscopie

- 226 - GeneXpert
- 41 persoane fără adăpost diagnosticate cu TB;
- 40 persoane fără adăpost înrolate în tratament (1 persoană a fost pierdută din vizor); 39 spitalizate la Spitalul Municipal, inclusiv:
 - 3 au decedat în câteva zile după spitalizare
 - la 4 diagnosticul nu a fost confirmat;
 - 8 au finisat tratamentul
 - 8 continuă tratamentul în spital
 - 1 a părăsit spitalul și urmează DOT prestat de către ONG
 - 1 a fost transferat la IFP
 - 14 au părăsit spitalul și nu au putut fi găsiți.
 - 1 persoană a fost spitalizată la IFP.
- 300 persoane fără adăpost testate la HIV/sifilis. Nu au fost depistate cazuri pozitive.

Pe parcursul anului de către ONG au fost reînțorși în tratament (în spital) 10 pacienți din cei 19 care au părăsit spitalul, 5 pacienți au fost reînțorși de 2 ori, iar 2 pacienți – de trei ori.

5 persoane fără adăpost au beneficiat de DOT asigurat de către ONG, inclusiv 3 au finisat tratamentul, iar 2 îl continuă.

Proiectul Regional TB-REP 2.0: Promovarea îngrijirii de calitate TB centrate pe necesitățile persoanelor - de la noul model de îngrijire spre îmbunătățirea detectării precoce a TB DR și a rezultatelor tratamentului.

În cadrul componentei de granturi pentru ONG-uri în cele 11 țări, în Moldova în urma concursului organizat la începutul realizării proiectului în 2019 a fost selectată AO SMIT.

AO SMIT a realizat proiectul „Consolidarea Eforturilor pentru un Model Echitabil de Îngrijire Centrat pe Persoană în Tuberculoză” în perioada 01 iunie 2019 – 31 decembrie 2020.

Scopul proiectului este de a susține și consolida eforturile comune între societatea civilă și serviciile de sănătate pentru a asigura o îngrijire centrată pe persoană (ÎCP).

Obiectivele proiectului sunt:

- (1) Asigurarea vizibilității și acceptabilității modelului de îngrijire centrat pe persoană;
- (2) Colaborarea cu PNCT pentru a fortifica OSC-urile să ofere beneficiarilor un suport comprehensiv.

Activități realizate pe parcursul anului 2020:

- 4 articole și reportaje realizate în cadrul colaborării cu mass-media locală pentru creșterea vizibilității modelului ÎCP (MÎCP) la nivel comunitar;
- Desfășurarea în parteneriat cu PNCT, șefii bibliotecilor comunitare și reprezentanții comunității, APL, AMP, AMS, 4 întâlniri interactive, ca sursă de informare privind modelele de ÎCP pentru 6 raioane;
- Desfășurarea în parteneriat cu PNCT, a 5 instruirii pentru AMP, AMSA, ONG, ca sursă de informare privind provocările diagnosticului TB, tratamentul preventive și accelerarea modeleului ÎCP;
- Lansarea Ungherașelor Sănătății în bibliotecile din 5 centre raionale;
- Documentarea video a 5 istorii despre pacienți și experiența acestora care vor fi folosite pentru advocacy - <https://smitmd.wordpress.com/category/istorii-ale-pacientilor/> ;
- Stabilirea unui GTL cu PNCT pentru a elabora un set comprehensiv cu pachetul necesar de documente pentru furnizarea de servicii în controlul TB de către OSC-uri;
- Revizuirea datelor disponibile privind furnizarea de servicii de către actorii non-guvernamentali în conformitate cu modelele de îngrijire centrate pe persoană;
- Elaborarea în strânsă colaborare cu PNCT a pachetului necesar de documente pentru furnizarea de servicii (set de standarde, ordine, instrucțiuni, reieșind din Manualul POS), inclusiv discutarea acestora în cadrul a 4 Grupuri tehnice de lucru;
- Traducerea în română a broșurii ”Cum răspundem la întrebările copiilor despre virus: întrebări și răspunsuri”, elaborată de UNAIDS pentru părinții și copiii din întreaga lume cu scop de a împărtăși

cunoștințele legate de infecția cu coronavirus într-o modalitate interactivă, folosind un limbaj prietenos și accesibil;

- 250 de pachete de asistență materială, precum și materiale informaționale cu privire la COVID-19, au fost distribuite copiilor din Spitalul Municipal TB din Chișinău și din două centre de reabilitare pentru copiii din familiile afectate. Toate activitățile au fost coordonate cu PNCT și au fost realizate în conformitate cu toate precauțiile și rigorile necesare pentru a evita riscul de infecție COVID-19;
- Elaborarea ”Analizei oportunităților de finanțare a organizațiilor neguvernamentale active în domeniul tuberculozei din fondurile naționale în republica Moldova” - <https://smitmd.wordpress.com/2020/04/30/analiza-oportunitatilor-de-finantare-a-oraganizatiilor-neguvernamentale-active-in-domeniul-tuberculozei-din-fondurile-nationale-in-republica-moldova/>
- Activități de advocacy cu scopul de îmbunătățire a mecanismului de asigurare a pacienților cu stimulente pentru creșterea aderenței la tratamentul TB.

7.1.3. Realizarea instruirilor pentru personalul organizațiilor neguvernamentale în activități de control al tuberculozei

În anul 2020 nu au fost organizate instruirii.

Indicatorii de activitate a organizațiilor neguvernamentale pe parcursul aa. 2016 -2020 (conform anexei nr.3 a HG nr.1160 din 20.10.2016)

Tabelul 1.1

	Indicatori	2016		
		Malul drept	Malul stâng	Total
1	Număr pacienți TB noi asistați de organizații neguvernamentale pentru aderența la tratament pe parcursul perioadei de referință	1134	437	1571
2	Număr total de pacienți TB care au beneficiat de cel puțin o consiliere psihologică pe durata tratamentului pe parcursul perioadei de referință	473	0	473
3	Număr total de pacienți TB eliberați din sistemul penitenciar și aflați în tratament pentru tuberculoză acompaniați pe parcursul perioadei de referință	23	11	34
4	Număr total de pacienți referiți către sistemul de asistență socială	145	0	145
5	Număr total de pacienți cu TB care au beneficiat cel puțin o dată de suport social pe durata tratamentului pe parcursul perioadei de referință	133	0	133
6	Număr total de persoane care trăiesc cu HIV aflate în evidență medicală și examinate radiologic pe parcursul perioadei de referință	58	0	58
7	Număr de pacienți care au administrat tratament pentru tuberculoză și farmacoterapie cu metadonă pe parcursul perioadei de referință	11	0	11

Tabelul 1.2

	Indicatori	2017		
		Malul drept	Malul stâng	Total
1	Număr pacienți TB noi asistați de organizații neguvernamentale pentru aderența la tratament pe parcursul perioadei de referință	767	272	1039
2	Număr total de pacienți TB care au beneficiat de cel puțin o consiliere psihologică pe durata tratamentului pe parcursul perioadei de referință	418	0	418
3	Număr total de pacienți TB eliberați din sistemul penitenciar și aflați în tratament pentru tuberculoză acompaniați pe parcursul perioadei de referință	21	12	33
4	Număr total de pacienți referiți către sistemul de asistență socială	163	0	163

5	Număr total de pacienți cu TB care au beneficiat cel puțin o dată de suport social pe durata tratamentului pe parcursul perioadei de referință	125	0	125
6	Număr total de persoane care trăiesc cu HIV aflate în evidență medicală și examinate radiologic pe parcursul perioadei de referință	104	0	104
7	Număr de pacienți care au administrat tratament pentru tuberculoză și farmacoterapie cu metadonă pe parcursul perioadei de referință	6	0	6

Tabelul 1.3

	Indicatori	2018		
		Malul drept	Malul stâng	Total
1	Număr pacienți TB noi asistați de organizații neguvernamentale pentru aderența la tratament pe parcursul perioadei de referință	500	113	613
2	Număr total de pacienți TB care au beneficiat de cel puțin o consiliere psihologică pe durata tratamentului pe parcursul perioadei de referință	117	0	117
3	Număr total de pacienți TB eliberați din sistemul penitenciar și aflați în tratament pentru tuberculoză acompaniați pe parcursul perioadei de referință	33	24	0
4	Număr total de pacienți referiți către sistemul de asistență socială	96	0	96
5	Număr total de pacienți cu TB care au beneficiat cel puțin o dată de suport social pe durata tratamentului pe parcursul perioadei de referință	38	0	38
6	Număr total de persoane care trăiesc cu HIV aflate în evidență medicală și examinate radiologic pe parcursul perioadei de referință	16	0	16
7	Număr de pacienți care au administrat tratament pentru tuberculoză și farmacoterapie cu metadonă pe parcursul perioadei de referință	6	0	6

Tabelul 1.4

	Indicatori	2019		
		Malul drept	Malul stâng	Total
1	Număr pacienți TB noi asistați de organizații neguvernamentale pentru aderența la tratament pe parcursul perioadei de referință	378	127	505
2	Număr total de pacienți TB care au beneficiat de cel puțin o consiliere psihologică pe durata tratamentului pe parcursul perioadei de referință	0	0	0
3	Număr total de pacienți TB eliberați din sistemul penitenciar și aflați în tratament pentru tuberculoză acompaniați pe parcursul perioadei de referință	24	0	24
4	Număr total de pacienți referiți către sistemul de asistență socială	69	0	69
5	Număr total de pacienți cu TB care au beneficiat cel puțin o dată de suport social pe durata tratamentului pe parcursul perioadei de referință	52	0	52
6	Număr total de persoane care trăiesc cu HIV aflate în evidență medicală și examinate radiologic pe parcursul perioadei de referință	0	0	0
7	Număr de pacienți care au administrat tratament pentru tuberculoză și farmacoterapie cu metadonă pe parcursul perioadei de referință	4	0	4

Tabelul 1.5

	Indicatori	2020		
		Malul drept	Malul stâng	Total
1	Număr pacienți TB noi asistați de organizații neguvernamentale pentru aderența la tratament pe parcursul perioadei de referință	79	120	199
2	Număr total de pacienți TB care au beneficiat de cel puțin o consiliere psihologică pe durata tratamentului pe parcursul perioadei de referință	51	0	51
3	Număr total de pacienți TB liberați din sistemul penitenciar și aflați în tratament pentru tuberculoză acompaniați pe parcursul perioadei de referință	13	0	13
4	Număr total de pacienți referiți către sistemul de asistență socială	0	0	0
5	Număr total de pacienți cu TB care au beneficiat cel puțin o dată de suport social pe durata tratamentului pe parcursul perioadei de referință	0	0	0
6	Număr total de persoane care trăiesc cu HIV aflate în evidență medicală și examinate radiologic pe parcursul perioadei de referință	12	9	21
7	Număr de pacienți care au administrat tratament pentru tuberculoză și farmacoterapie cu metadonă pe parcursul perioadei de referință	5	0	5

7.4. Extinderea și menținerea centrelor comunitare pentru suportul pacienților cu tuberculoză

7.4.1. Instituirea și asigurarea suportului logistic centrelor comunitare pentru suportul pacienților cu tuberculoză

În conformitate cu prevederile ordinului Ministerului Sănătății nr.320 din 28 aprilie 2017 ”Cu privire la Centrul de suport al tratamentului pacienților cu TB în condiții de ambulator ” , pe parcursul anului 2020 au fost realizate următoarele activități:

- A fost acordat suport logistic pentru 21 Centre de suport a pacienților cu TB.
- Centrele de suport au deservit 1459 pacienți (89% din pacienți aflați în supravegherea medicilor ftiziopneumologi din raioane - datele prezentate de echipa Centrelor).
- Cu suportul echipelor centrelor au fost reîntorși în tratament 208 pacienți cu TB din 228 care au făcut întreruperi.
- Au fost prevenite 194 (13 % din pacienții aflați în supravegherea Centrelor) cazuri de pierdere potențială din supraveghere.
- Au primit tratament la domiciliu pentru anumite perioade de timp sau pe parcursul întregului tratament ambulator 187 persoane.
- Au fost consiliați de către psihologii Centrelor 1329 pacienți (95% din toți beneficiarii Centrelor).
- În medie fiecare pacient care primea tratament ambulator a fost consiliat de psiholog de 4,5 ori, iar membrii familiei au fost consiliați pentru 7 pacienți din 10.
- 85% din pacienții aflați în supravegherea Centrelor au fost evaluați de către asistentul social și la necesitate fost completat planul individual de suport multidisciplinar. Pentru 34% din pacienții evaluați de asistentul social au fost depuse cereri de ajutor social la serviciile de asistență socială. Dintre toate cererile depuse au fost soluționate cu aviz pozitiv și acordat ajutorul solicitat în 72% din cazuri.
- Echipelile Centrelor au efectuat 902 vizite la asistenta medicala primară pentru monitorizarea tratamentului DOT și au efectuat 3372 vizite la pacienții cu risc de pierdere din supraveghere sau pentru evaluarea situației sociale.

- Au fost organizate 143 ședințe cu reprezentanții APL, 215 ședințe cu autoritățile de asistență socială, 254 cazuri de conlucrare cu alți actori (politie, serviciile de protecție a copilului, etc) pentru a îmbunătăți comunicarea, spori implicarea diversilor actori din sectorul public în controlul TB din teritorii.
- Au fost implicați 36 voluntari pentru acordarea tratamentului DOT.
Buget cheltuit -253,767.27 EUR .

7.4.2. Instruirea personalului care activează în cadrul centrelor comunitare pentru suportul pacienților cu tuberculoză

Au fost organizate 2 cursuri de instruire on-line pentru echipele centrelor existente la care au participat 37 participanți (în unele cazuri au participat mai mulți membri ai echipei la un singur calculator, prin urmare au beneficiat de instruire mai multe persoane).

Având în vedere desfășurarea instruirilor on-line, buget nu a fost cheltuit.

7.5.1. Desfășurarea activităților de sensibilizare a opiniei publice în cadrul campaniilor de informare

Pe parcursul anului 2020 au fost organizate mai multe activități de informare și sensibilizare a opiniei publice privind tuberculoza:

- 1) 2 campanii de informare în Republica Moldova - în perioada martie-aprilie și în octombrie-noiembrie. În cadrul acestor campanii, 10 spoturi video și 5 spoturi audio despre prevenirea TB au fost difuzate la 4 canale de televiziune și 5 posturi de radio cu acoperire națională. Informația difuzată a fost în limbile română și rusă. Volumul total al timpului de difuzare a fost de 619 minute la TV și 280 minute la radio. Bugetul cheltuit – 479,411.63 MDL.
- 2) Prin intermediul centrelor comunitare au fost distribuite un șir de materiale informaționale (broșuri, pliante) către populația teritoriului respective, inclusive material privind tuberculoza și COVID-19. Numărul de exemplare de material distribuite a constituit 114 mii. Bugetul cheltuit – 158,690.00 MDL.
- 3) Au fost elaborate și distribuite pe rețelele de informare și plasate pe site-urile organizațiilor partenere, 2 video spoturi la tema ”Tuberculoza și COVID-19”. Bugetul cheltuit – 28900.00 MDL.
- 4) 20 voluntari din cadrul ONG ”Speranța Terrei” care au fost instruiți online și au fost implicați în acordarea DOT la domiciliu și realizarea mai multor măsuri sanitaro-epidemiologice în mun. Bălți au desfășurat 80 de discuții online despre tuberculoză și au distribuit pliantele și broșurile ”Tuberculoza și COVID-19”. Bugetul cheltuit – 17,200.00 MDL.

INDICATORII DE PROGRES ȘI REZULTATE

Nr.	Indicatorii activităților de monitorizare, evaluare și raportare PNCT	2016			2017			2018			2019			2020		
		ținta	abs	100 mii/%	ținta	abs	100 mii/%	ținta	abs	100 mii/%	ținta	abs	100 mii/%	ținta	abs	100 mii/%
I. Indicator de impact și de rezultat																
1	Incidența globală TB (100 mii populație)	90	3569	88,5	85	3358	83,3	75	3021	75,1	70	2880	71.7	65	1762	43.9
2	Mortalitatea prin TB (100 mii populație)	11	372	9,1	11	320	7,9	10	304	7,6	10	248	6.2	9	208	5.2
3	Rata de depistare a cazurilor TB RR/MDR (%)	68	1031	73,6	73	725	33	78	662	30,1	83	656	68.8	85	301	34,2
4	Ponderea cazurilor cu TB RR/MDR printre cazurile noi (%)	22	417	26,2	19	409	26,6	17	280	24,3	16	355	26.9	15	151	24,9
5	Ponderea cazurilor cu TB RR/MDR printre cazurile anterior tratate (%)	58	469	62,6	55	496	63,8	53	338	62,6	51	357	56.1	48	150	54,7
6	Rata de succes a tratamentului cazurilor noi cu TB pulmonară confirmate bacteriologic (%). Cohorta 2015, 2016 și 2017	78	1023	81,5	80	969	80,3	82	902	83,2	84	865	83.3	85	803	83.3

7	Rata de succes al tratamentului cazurilor noi cu TB RR/MDR (%). Cohorta 2014, 2015, 2016	72	258	63,4	73	267	65,8	74	303	68,2	75	303	68.7	75	304	72.6
8	Ponderea pacienților cu TB testați la markerii HIV (%)	90	3929	95,1	90	3605	93,5	90	3306	95,5	90	3214	97	90	1955	96.1
9	Ponderea co-infecției TB/HIV printre cazurile de TB (%)	7	378	9,15	6,5	352	9,13	6	319	9,2	5.5	370	11.2	5	264	13

II. Indicatori de progres

Obiectivul 1. Asigurarea accesului universal la diagnosticul precoce al tuturor formelor de tuberculoză, cu depistarea către finele anului 2020 a cel puțin 85% din numărul total estimat de cazuri cu tuberculoză cu forme rezistente la Rifampicină (TB RR/MDR)

1.1	Rata de confirmare bacteriologică a cazurilor cu TB pulmonară (%)	70	2462	65,1	85	2240	63,9	80	2135	67,5	85	2038	67.1	85	1263	66.7
1.2	Ponderea laboratorului de referință/centrului de microscopie care corespund standardelor pentru laboratoarele microbiologice TB (%)	30	61	100	50	61	100	70	61	100	90	61	100	90	61	100

1.3	Laboratorul național de referință acreditat conform standardelor internaționale ISO 15981	da	nu		da	Laboratorului pentru acreditare conform Standardului internațional ISO 15189 in luna Octombrie 2017 a fost efectuat auditul intern a LNR. Auditor extern (Romani a) Dr. Ana Maria Toacse		da	Nu 10.2 019		Da	nu		da	nu	
1.4	Ponderea cazurilor cu TB extra – pulmonară (%)	5	350	8,47	5	353	9,15	5	301	8,7	5	279	8.5	5	141	6.9
1.5	Ponderea contactilor examinați din numărul total de contacti, inclusiv copii sub 5 ani (%)	90	21591	94,2	90	20015	93,15	90	17958	93,6	90	16203	93.1	90	7557	90,0
1.6	Ponderea cazurilor de TB depistate la deținuți la intrare în sistemul penitenciar (%)	19	38	34,5	16	28	40,5	16	20	22,5	14	52	61.9	12	20	52.0
1.7	Incidența prin TB în penitenciare (100 mii populație)	500	77	956.1	475	48	618.4	450	64	838	400	65	851.3	350	28	366.7

1.8	Ponderea cazurilor noi de TB, depistate de către medicul de familie și validate de către Compania națională de asigurări în medicină în cadrul indicatorilor de performanță (%).	90	1076	61,9	90	998	59,5	90	1344	54,8	90	1203	52.7	90	679	49.3
Obiectivul 2. Asigurarea accesului universal la tratament prin abordare centrată pe pacient cu obținerea ratei de succes printre cazurile noi de tuberculoză pulmonară bacteriologic confirmate de cel puțin 85% și printre cazurile noi cu tuberculoză multidrogrezistentă nu mai joasă de 75% către anul 2020																
2.1	Procentul mediu al timpului de lipsă a setului de medicamente antituberculoase (instituții medico-sanitare și la nivel central) (%)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.2	Ponderea pacienților cu forme de TB cu rezistență extinsă care au inițiat tratamentul cu medicamente antituberculoase noi (%) (Bdq, Dlm, Lzd)	90	65	90,3	90	60	81,1	90	62	82,7	90	32	97	90	25	96.2

2.3	Pondereea pacienților care au administrat medicamente pentru cuparea reacțiilor adverse pe durata tratamentului antituberculos (staționar/ambulat oriu) (%)	90	339	100	90	321	100	90	258	100	90	265	100	90	117	100
2.4	Pondereea pacienților cu TB care au beneficiat de consilieri psihologice (staționar/ambulat oriu) (%)	90	3860	98,4	90	3645	98,5	90	2229	62,7	90	2768	83,8	90	1562	88,7
2.5	Pondereea pacienților cu TB asistați cu suport social (material) (%)	90	1189	68	90	1387	65,2	90	698	55,7	90	491	59,2	90	422	62,4
2.6	Pondereea pacienților cu TB referiți către sistemul de asistență socială	50	1021	56,1	50	1223	53,5	50	1253	35,3	50	2254	68,2	50	1137	47,7
2.7	Pondereea pacienților cu tuberculoză asistați cu suport motivațional pe	90	3717	94,8	90	3659	99	90	3474	99	90	3248	98,3	90	2310	98,9

	parcursul tratamentului.														
Obiectiv 3. Realizarea activităților sinergice cu alte programe naționale de sănătate și reducerea poverii TB/HIV pînă la 5%															
3.1	Protocol privind co-infecția TB/HIV elaborat și aprobat	da			N/V	Draftul a fost prezentat pentru comentarii și propuneri specialiștilor din domeniu	da	A fost revizuit conform ultimelor recomandări OMS	N/V	A fost revizuit conform ultimelor recomandări OMS	da	Compartimentul Managementul co-infecției TB/HIV se regasește în PCN: <ul style="list-style-type: none"> • Ordin MSMPS din 05.05.2020 nr.440 „Cu privire la aprobarea Protocolului clinic național „Tuberculoz a la copil”. • Ordin MSMPS din 05.05.2020 nr.441 „Cu privire la aprobarea Protocolului clinic național 			

															„Tuberculoz a la adult”.	
3.2	Ponderea persoanelor care trăiesc cu HIV care au fost supuse screening-ului la TB din numărul persoanelor care trăiesc cu HIV aflate în evidență medicală HIV (%)	50	4636	67,8	60	5625	77,1	70	6067	78,3	80	6690	85	90	7007	85,1
3.3	Ponderea persoanelor care trăiesc cu HIV înrolate în evidență medicală HIV care au urmat tratament profilactic TB (%)	20	0	0	30	76	1,04	40	812	0,9	50	163	2.1	50	194	29,1
3.4	Ponderea pacienților cu TB/HIV care au primit tratament preventiv cu Co-trimoxazol pe durata tratamentului TB (%)	20	122	71,6	30	138	69,4	40	112	70	50	105	70.2	50	110	42,6
3.5	Ponderea pacienților cu TB/HIV care au inițiat tratament antituberculos din	95	363	96	95	339	96,3	95	303	94.1	95	356	96.2	95	254	96.2

	numărul de pacienți cu TB/HIV (%)															
3.6	Pondereea pacienților cu TB/HIV care urmează tratament antituberculos și antiretroviral (%)	65	110	69,4	75	119	68,1	80	168	68,3	85	260	88.4	90	170	79,4
3.7	Regulament privind intervențiile colaborative pentru bolile netransmisibile și tuberculoză, elaborat și aprobat	da			N/V	Planificat pentru a. 2018		N/V	Aprobarea în a. 2019 - 2020		N/V	A fost elaborat		N/V	Va fi revizuit și aprobat în anul 2021	
3.8	Pondereea persoanelor cu diabet zaharat supuse screening-ului la TB (%)	25	27827	55	35	51776	67,9	40	79324	83.7	45	76476	81.9	50	70057	70,4
3.9	Pondereea persoanelor cu tulburări mentale și de comportament, legate de consumul de alcool și droguri, supuse screening-ului la TB la etapa includerii în	25	8323	50,7	35	10096	52	40	6571	78.2	45	6124	63.2	50	4437	46,3

	evidență medicală (%)															
3.10	Pondereea pacienților cu tratament antituberculos și farmacoterapie cu metadonă (%)	25	3	6,4	35	18	31,6	40	6	13,6	45	4	7,6	50	4	8,0
3.11	Mecanism de implementare al Strategiei Organizației Mondiale a Sănătății „Abordări practice ale sănătății pulmonare” elaborat	da	A fost pilotat în anul 2016		N/V	+	+	N/V	+	+	N/V	+	+	N/V	+	+
Obiectivul 4. Asigurarea măsurilor de profilaxie în controlul tuberculozei și menținerea unei rate de vaccinare cu vaccinul antituberculos Bacillus Calmette-Guérin la naștere de cel puțin 95%																
4.1	Pondereea unităților teritoriale (municipii/raioane) care realizează activități anual de Ziua mondială de combatere a tuberculozei (%)	90	40	100	90	40	100	90	40	100	90	40	100	90	40	100

4.2	Rata de vaccinare cu vaccinul antituberculos Bacillus Calmette-Guérin către vârsta de 12 luni (%)	95	43163	98,3	95	40094	98,1	95	38165	98,5	95	35467	98,5	95	29550	96,4
4.3	Ponderea copiilor cuprinși cu profilaxie medicamentoasă cu Isoniazidă din numărul total care necesită (%)	90	1006	86,7	95	1505	75,8	95	1312	75,0	95	1080	76,2	95	441	80,1
Obiectivul 5. Consolidarea capacităților sistemului de sănătate în scopul asigurării controlului eficient al tuberculozei																
5.1	Ponderea personalului din serviciul de ftiziopneumologie care a acumulat minim 25 de credite anual în urma instruirilor (%)	50	129	67,5	70	135	70,6	85	166	80,2	90	51	62	90	31	44,3
5.2	Ponderea personalului de alte specialități medicale, instruit anual în controlul tuberculozei (%)	50	5539	43,3	70	8341	65	85	10383	81,0	90	18	30	90	19	27,1
5.3	Nivel de cunoștințe în domeniul tuberculozei	50	4708	85,0	70	7257	87,0	85	9345	90,0	90			90		

	printre personalul medical instruit (%)											100	90,0		100	90,0
5.4	Plan strategic privind resursele umane, implicate în controlul TB elaborat	da			N/V	Planificat pentru anul 2018		N/V			N/V			N/V		
5.5	Ponderea staționarelor și subdiviziunilor de profil ftziopneumologic acreditate, inclusiv din cadrul sistemului penitenciar (%)	70	43	70	85	51	83	90	3	100 (civil)	95	3	100 (civil)	95	3	100 (civil)
5.6	Plan național de control al infecției elaborat și aprobat	da	nu		N/V	Planificat pentru anul 2018		N/V	plan ul		N/V			N/V		
5.7	Ponderea unităților teritoriale (municipii/raioane) în care activează comisiile multidisciplinare în vederea punerii în aplicare a Planului național de control al infecției (%)	50	nu		70	nu		80	29	80,6	85	30	85,7	90	32	91,4

5.8	Ponderea cazurilor înregistrate cu tuberculoză printre personalul din cadrul instituțiilor medicale (%)	0	17	0,04	0	9	0,02	0	7	0,015	0	10	0.02	0	3	0.004
5.9	Ponderea paturilor de ftziopneumologie optimizate din cadrul staționarelor specializate (%)	10	0	0	10	50	9,3	10	30	5,4	10	0	0	10	0	0
5.10	Ponderea pacienților cu TB sensibilă care au urmat și au finalizat tratamentul cu succes în condiții de ambulatoriu (%)	78	769	88,8	80	773	91,7	82	763	87,9	84	700	89.9	85	528 Cohort a 2019	89.2
5.11	Ponderea pacienților cu TB RR/MDR care au urmat și au finisat tratamentul cu succes în condiții de ambulatoriu (%)	63	67	54	66	66	45,5	69	76	50	72	86	55.8	75	78 Cohort a 2018	54.9
5.12	Ghid pentru îngrijiri paliative pentru tuberculoză elaborat	da			da	A fost elaborat, planificat pentru editare în a. 2018	N/V	A fost editat			N/V			N/V		
5.13	Standarde privind aplicarea de către Organizația	da			N/V	Planificat pentru a. 2018	N/V				N/V			N/V		

	neguvernamentală a procedurilor simple de îngrijire în TB elaborate																
5.14	Instrucțiune metodică privind implementarea programului național de control al tuberculozei elaborată	N/V			da	Ordinul MSMPS nr.783 din 11.10.2017 “Cu privire la aplicarea PNCT pentru anii 2016 – 2020”	N/V	+	+	N/V			N/V				
5.15	Protocoale clinice naționale „Tuberculoza la copii” și „Tuberculoza la adulți” actualizate	N/V			da	Ordin MSMPS nr. 1081 din 29.12.2017 Ordin MSMPS nr. 1082 din 29.12.2017	N/V	+	+	Da	Planificat pentru a. 2020		N/V	Aprobate la 05.05.2020	Aprobate la 05.05.2020		
5.16	Unitate de coordonare a programului național de control al tuberculozei reorganizată, inclusiv mecanism de finanțare elaborat și implementat	da			da	Este elaborat Regulamentul de funcționare a DME a PNCT cu determinarea efectivului limita de state și înaintat MSMPS pentru examinare și aprobare în luna august, 2017	N/V			N/V			N/V				
5.17	Ponderea instituțiilor medico-sanitare care au implementat cel	65	23	50	75	23	50	80	28	60.9	85	26	61.9	85	28	70.0	

	puțin 85% din recomandările vizitelor de monitorizare și evaluare (%)															
5.18	Complexul de formulare și registre necesare pentru implementarea programului național de control al tuberculozei editate și multiplicat anual (%)	100	0	0	100	0	0	100	0	0	100	0	0	100	0	0
5.19	Sistem informatic de monitorizare și evaluare a tuberculozei ajustat și funcțional.	da	da		da	da		da	da	Au fost procurate 2 servere cu suportul FG și instalate în IMSP IFP. A fost transferată baza de date SIME TB pe serverle	da	da		da	da	

										noi. La momen t este functio nala si este utilizata de catre serviciu l TB							
Obiectivul 6. Dezvoltarea și aplicarea instrumentelor noi și intervențiilor inovative în domeniul controlului tuberculozei																	
6.1	Plan privind realizarea cercetărilor științifice elaborat anual	da	da		da	da		da	da		da	da		da	da		
6.2	Plan privind realizarea studiilor operaționale elaborat anual	da	da		da	da		da	da		da	da		da	da		
6.3	Pondere cercetărilor științifice realizate din numărul de cercetări planificate	90	7	100	90	6	100	90	6	100	90	6	100	90	6	100	
6.4	Pondere recomandărilor studiilor/cercetărilor științifice aplicate în politicile naționale	70	5	70	80	4	75	85	5	80	90	6	86	90	6	50	

6.5	Compendiu privind „Bunele practici naționale” editat bianual	N/V			da			N/V			da			N/V		
Obiectivul 7. Consolidarea implicării comunității și a organizațiilor societății civile în controlul tuberculozei prin abordare centrată pe pacient																
7.1	Ponderea pacienților cu TB asistați de organizații neguvernamentale pentru aderența la tratament (%)	30	891	22,7	30	767	20,75	30	613	17,2	30	505	15.3	30	199	11.3
7.2	Ponderea programelor teritoriale de control al tuberculozei care prevăd parteneriate, inclusiv co-finanțare (%)	90	36	100	90	36	100	90	33	91,7	90	32	91.4	90	34	97.2
7.3	Ponderea ex-deținuților acompaniați în vederea continuității tratamentului TB (%)	80	21	80,7	90	23	65,7	90	23	95,9	90	24	100	90	27	100
7.4	Ponderea unităților teritoriale (raion/municipiu) acoperite cu	90	10	27,7	90	36	100	90	29	80,6	90	22	52.4	90	21	48.9

	activități ale centrului comunitar pentru suportul pacienților cu tuberculoză (%)															
7.5	Ponderea personalului din centrele comunitare pentru suportul pacienților cu tuberculoză instruit în controlul TB (%)	95	35	87,5	95	148	100	95	89	60,2	95	89	59.3	95	86	94.5
7.6	Rata pacienților pierduți din supraveghere printre cazurile cu TB sensibilă (%). Cohorta 2015, 2016, 2017, 2018, 2019	6	202	6,2	5	182	5,8	5	135	4,9	4	111	4.4	3	130	5.5
7.7	Rata pacienților pierduți din supraveghere printre cazurile cu TB RR/MDR (%). Cohorta 2014, 2015, 2016, 2017, 2018	18	187	20,2	16	205	20,1	14	210	20,3	12	197	20	10	165	17.9
7.8	Rata pacienților pierduți din supraveghere reînțorși în retratament (%)	90	259	54	90	223	49	90	58	40,3	90	51	36.7	90	26	31

7.9	Strategie de pledoarie, comunicare și mobilizare socială în controlul tuberculozei elaborată	da			N/V	Prezentată pe 22 noiembrie 2017 - masa rotundă	N/V			N/V			N/V		
7.10	„Carta pacientului TB” disponibilă	da			N/V	A fost tradusa de CPAS în 2015	N/V			N/V			N/V		
7.11	Număr de instrumente inovative de comunicare prin utilizarea tehnologiilor informaționale, cu scopul reducerii stigmei și discriminării elaborate	1			N/V		1			N/V			1		
7.12	Mecanism de monitorizare a calității serviciilor în TB în raport cu respectarea drepturilor pacientului cu TB elaborat	1			N/V		N/V			N/V			N/V		

SITUAȚIA EPIDEMIOLOGICĂ TB ÎN REPUBLICA MOLDOVA, ANUL 2020

Populația medie anuală totală în Republica Moldova la 01.01.2020 a constituit 4012177 persoane (MD – 3545124, MS – 467053), inclusiv copii – 762086 (MD – 672762, MS – 89324).

Incidența cazuri noi și recidive privind tuberculoza în anul 2020 a constituit 43.9 la 100 mii populație (1762 cazuri); pentru anul 2019 a constituit 71.6 la 100 mii populație (2877 cazuri); pentru 2018 – 75.1 (3016 cazuri); pentru 2017 – 83.3 (3352 cazuri); pentru 2016 – 88.5 (3569 cazuri). Se atestă o micșorare cu 50.4% pe parcursul anilor 2016 – 2020.

Incidența Cazuri noi de tuberculoză pentru anul 2020 – 34.3 la 100 mii populație (1378 cazuri) comparativ cu 2019 – 56.8 la 100 mii populație (2281 cazuri). Pentru anul 2018 - 61 la 100 mii populație (2450 cazuri), pentru anul 2017 – 66.6 (2681 cazuri), pentru anul 2016 – 70.5 (2843 cazuri). Reducere pe parcursul anilor 2016 – 2020 cu 51.3%.

Incidența recidivelor pentru 2020 constituie 9.6 la 100 mii populație (384 cazuri), în comparație cu 2019 – 14.8 la 100 mii populație (596 cazuri). Pentru anul 2018 – 14.1 (566 cazuri), pentru anul 2017 incidența recidivelor a constituit 16.7 (671 cazuri), pentru anul 2016 – 18 (726 cazuri). Pe parcursul anilor 2016 – 2020 incidența recidivelor s-a redus cu 46.7%.

Ponderea formelor distructive printre cazurile noi pulmonare pentru anul 2020 constituie 41% (510 cazuri), pentru anul 2019 constituie 35% (719 cazuri); pentru 2018 – 34% (734 cazuri), pentru 2017 – 37% (874 cazuri) și pentru anul 2016 – 40% (1002 cazuri).

Incidența cazuri noi și recidive la copii în anul 2020 a constituit 9.2 la 100 mii populație (70 cazuri), în 2019 a constituit 17.9 la 100 mii populație (136 cazuri); pentru anul 2018 – 15.9 (122 cazuri); pentru 2017 incidența globală la copii a constituit 21.3 (164 cazuri) și pentru anul 2016 – 18.5 (143 cazuri). Se atestă o micșorare pe parcursul anilor 2016 – 2020 cu 50,3%.

Incidența Caz nou la copii pentru anul 2020 – 8,9 la 100 mii populație (68 cazuri), pentru anul 2019 – 17.2 la 100 mii populație (131 cazuri); pentru 2018 – 15.5 (119 cazuri); pentru 2017 incidența cazuri noi la copii a constituit 20.3 (156 cazuri) și pentru 2016 – 18 (139 cazuri). Se atestă o micșorare pe parcursul anilor 2016 – 2020 cu 50.6%.

Recidive la copii pentru 2020 – 0.3 la 100 mii populație (2 cazuri), pentru 2019 – 0.7 la 100 mii populație (5 cazuri); pentru 2018 – 0.4 (3 cazuri); pentru 2017 – 1.03 (8 cazuri) și pentru anul 2016 au fost înregistrate 0.5 la 100 mii populație (4 cazuri). Se atestă o micșorare cu 40% a recidivelor la copii pe parcursul anilor 2016 – 2020.

În 2020 s-au depistat 7 cazuri cu forme distructive, 20% din cazuri noi pulmonare la copii. În 2019 – 16 cazuri cu distrucții, 29%; în 2018 – 10 cazuri, 19%; în 2017 – 19 cazuri, 29% și în 2016 – 23 cazuri, 38%.

Ponderea co-infecției TB/HIV printre cazurile noi și recidive TB în anul 2020 este de 12.4% (219 cazuri), în anul 2019 este de 10.2% (295 cazuri); în 2018 – 8.3% (250 cazuri), în 2017 – 8.4% (281 cazuri) și 2016 – 8.5% (301 cazuri).

Mortalitatea prin TB pentru anul 2020 a constituit 5.2 la 100 mii populație (207 cazuri), pentru anul 2019 a constituit 6.2 la 100 mii populație (248 cazuri); pentru 2018 – 7.6 (304 cazuri), 2017 – 7.9 (320 cazuri) și 2016 – 9.1 (372 cazuri). S-a redus cu 42.9% pe parcursul anilor 2016-2020.

În anul 2020 s-au depistat 22 cazuri de TB post-mortem, 10,6% din totalul deceselor prin TB, în 2019 s-au depistat 35 cazuri de TB post-mortem, 14.1%; în 2018 – la fel 35 cazuri, 11.5% din totalul deceselor prin TB înregistrate pe parcursul anului 2018; în anul 2017 s-au depistat 53 cazuri, 16.6% și în 2016 – 66 cazuri, 17.7%.

Ponderea deceselor până la un an de la depistare pentru anul 2020 constituie 49.3% (102 cazuri), pentru anul 2019 constituie 44.8% (111 cazuri); pentru 2018 au fost înregistrate 136 cazuri, 44.7%, pentru 2017 au fost înregistrate 121 cazuri, cu ponderea de 37.8% și în 2016 au fost înregistrate 127 cazuri, cu ponderea 34.1%.

Rata de succes a tratamentului pentru cohorta anului 2019 TB sensibilă, cazuri noi pulmonare, bacteriologic confirmați a constituit 83.3% (803 din 964 cazuri). Pentru anul 2018 rata de succes a constituit 83.3% (865 din 1038 cazuri); pentru 2017 - 82.2% (903 din 1099 cazuri), pentru cohorta 2016 – 82.5% (991 din 1202 cazuri) și cohorta 2015 – 82.2% (1032 din 1255 cazuri).

Rata succesului tratamentului TB MDR cazuri noi pentru cohorta 2018 constituie 72.6% (304 din 419 cazuri), pentru cohorta 2017 constituie 72.5% (309 din 426 cazuri); pentru 2016 - 68.6%, (302 din 440 cazuri), pentru cohorta TB MDR 2015 – 66.7% (269 din 403 cazuri) și pentru cohorta TB MDR 2014 – 64.1% (259 din 404 cazuri noi TB MDR).

ACTIVITĂȚILE PLANIFICATE PENTRU ANUL 2021

- Aprobarea Programului național de răspuns la tuberculoză pentru anii 2021-2025;
- Elaborarea ordinului Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale necesar pentru a sprijini implementarea programului național de răspuns la tuberculoză;
- Optimizarea serviciului spitalicesc de profil ftiziopneumologic;
- Elaborarea mecanismului de raportare pentru urmărirea cheltuielilor factice pentru realizarea activităților Programului Național de răspuns la tuberculoză la toate nivelurile din sistemul de sănătate;
- Elaborarea procedurilor standard de operare pentru consolidarea cadrului de monitorizare și evaluare de către Departamentul de coordonare a Programului național de răspuns la tuberculoză, inclusiv cu implicarea organizațiilor societății civile;
- Extinderea utilizării tratamentului cu suportul video (VST) la nivel național;
- Elaborarea noului soft SIME TB (modulul farmacovigilență, modulul stimulente, etc.): caiet de sarcini, testare și implementare;
- Implementarea regimurilor noi de tratament orale scurte modificate (mSTR) în cadrul studiului operațional, urmat de o tranziție la practica de rutină

PARTNERII LOCALI ȘI CEI EXTERNI, CONLUCRAREA

PNCT colaborează în mod activ cu părțile interesate (1) la nivel de asistență medicală primară – medicina de familie, organizațiile neguvernamentale (ONG) și organizațiile societății civile (OSC); (2) la nivel de asistență medicală secundară – servicii de îngrijire medicală specializată TB în regim ambulatoriu și centre comunitare; și (3) la nivel terțiar – spitalele raionale. Are loc un dialog permanent pentru îmbunătățirea serviciilor TB cu ministerele și cu autoritățile locale.

Începând cu ianuarie 2018, țara a început implementarea grantului consolidat din partea Fondul Global pentru Combaterea SIDA, Tuberculozei și Malariei (GFATM) "Consolidarea controlului tuberculozei și reducerea SIDA și a mortalității aferente în Republica Moldova" (1 ianuarie 2018 – 31 decembrie 2020) cu doi beneficiari principali: (1) Instituția publică „Unitatea de Coordonare, Implementare și Monitorizare a Proiectului de Restructurare a Sistemului de Sănătate” (IP UCIM PRSS); și (2) Centrul pentru Politici și Analize în Sănătate (PAS). Sub-beneficiarii grantului sunt Institutul de Ftiziopneumologie (IFP), Centrul de Sănătate și Dezvoltare Comunitară AFI și Fundația Soros Moldova (o organizație umbrelă pentru granturi mici pentru partenerii din societatea civilă).

PROCESUL DE COORDONARE A PNCT

Cadrul multisectoral de răspuns național:

- **Structuri de stat:**
 - ✓ MSMPS, CNAM, Ministerul Finanțelor, Ministerul Justiției (DIP)
 - ✓ Institutul Ftiziopneumologie Chiril Draganiuc
- **Consiliul Național de Coordonare (CNC TB/SIDA)**
 - ✓ În anul 2005 a fost instituit CNC TB/SIDA (Hotărârea de Guvern nr. 825 din 3 august 2005) care este o structură intersectorială de nivel național, ce reflectă prioritățile și angajamentul Republicii Moldova în combaterea tuberculozei, infecției HIV/SIDA și infecțiilor cu transmitere sexuală
 - ✓ CNC TB/SIDA realizează funcția majoră de supervizare generală a Programelor Naționale: managementul programatic; evaluarea programatică bazată pe rezultatele obținute versus obiectivele scontate; performanța financiară

- **Organizații neguvernamentale:** Platforma Națională a organizațiilor societății civile în controlul tuberculozei în Republica Moldova (2013 - 2017) – 14 organizații

Donatori: Fondul Global, OMS

Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale asigură reglementarea legală a asistenței medicale ftiziopneumologice în RM, la fel coordonează și monitorizează activitatea IMSP Institutului Ftiziopneumologie „Chiril Draganiuc”, instituția responsabilă de coordonare, implementare și monitorizare a realizării PNCT 2016-2020. Subdiviziunile Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale își asumă susținerea îndeplinirii Programului, reieșind din importanța socială și medicală a problemei.

IMSP Institutul Ftiziopneumologie „Chiril Draganiuc” instituția responsabilă de coordonare, implementare și monitorizare a realizării PNCT 2016-2020 care își exercită atribuția în cauză prin intermediul unității de coordonare a PNCT, cu statut de departament. Directorul IFP „Chiril Draganiuc” este directorul PNCT. Vicedirectorul management și strategii IFP „Chiril Draganiuc” asigură coordonarea Programului în plan național în calitate de coordonator al PNCT.

Unitatea de coordonare a PNCT realizează politica în domeniul coordonării și dirijării activităților de implementare, monitorizare și evaluare a realizării programului național de control al tuberculozei; dezvoltarea și implementarea strategiilor în cadrul serviciului de ftiziopneumologie; generalizarea, prelucrarea și analiza informației statistice din cadrul serviciului de ftiziopneumologie.

SURSELE DE FINANȚARE/EXECUTAREA PLANULUI BUGETAR APROBAT ANUAL

Buget realizat pentru implementarea activităților PNCT

Sursele de finanțare		2016	% in buget, 2016	2017	% in buget, 2017	2018	% in buget, 2018	2019	% in buget, 2019	2020	% in buget, 2020
Bugetul de stat	Bugetul MSMPS	16 645 500,00	7.8	15 295 500,00	5.4	15 243 000,7	7.3	21 968 000,0	11,5	29 429 790,00	16,8
	Bugetul MJ	667 988,45		580 844,56		552690,87		580 844,56		0,4	
Fondul Global	PAS	44 995 122,27	40.2	54 281 121,84	45.0	32 745 500, 00	29.1	20 179 000.0	10,9	15 829 370,40	9,1
	UCIMP	44 451 125,86		77 593 085,31		30 227 869,14		17 372 330,00		9,4	
CNAM		115 920 871,78	52.0	145 072 719,49	49.5	137 344 412,6	63.5	125 716 698.90	67,9	94833506,56	53,9
Autoritățile locale		0,00	0	171 147,98	0.1	224 520, 00	0.1	226 904,00	0,2	208 007,00	0,1
Total		222 680 608.36	100	292 994 419.18	100	216 337 993, 316	100	186 043 776,56	100	175 591 819,96	100

Asigurarea DNF cu medicamente, reagenți și consumabile conform surselor de finanțare, mii lei

Sursele de finanțare		2016	% din total, 2016	2017	% din total, 2017	2018	% din total, 2018	2019	% din total, 2019	2020	% din total, 2020
Fondul Global	Medicamente	46283,63	80,9	25322,63	78,3	23815,46	71,53	11061,14	47,55	22924,32	52,3
	Reagenți și consumabile	19311,78		20357,38		5830,07		8939,31		9353,60	
MSMPS	Medicamente	13476,16	19,1	9954,03	21,7	10193,46	28,47	14112,53	52,45	15155,15	47,7
	Reagenți și consumabile	2014,37		2684,61		1610,01		7955,71		14274,64	
Total		81085,95	100,0	58318,64	100,0	41448,86	100,0	42068,69	100,0	61707,71	100

**Finanțarea instituțiilor medico-sanitară în anul 2016 - 2020
antrenate în realizarea Programului Național de control al tuberculozei 2016 – 2020 din
CNAM**

În cadrul asistenței medicale primare:

1. Bonificația pentru indicatorii de performanță

Denumirea indicatorului	2016		2017	
	Nr. cazuri	Suma achitată (lei)	Nr. cazuri	Suma achitată (lei)
Numărul persoanelor investigate la tuberculoză	131 233	4 879 355,92	164 040	11845 111,66
Numărul de cazuri finalizate de tratament a pacienților cu tuberculoză în condiții de ambulatoriu conform standardelor DOTS	1 354	125 443,98	1 273	16 926 773,84
Total	132 587	5 004 799,9	165313	28 771 885,50

Denumirea indicatorului	Anul 2018		Anul 2019		Anul 2020	
	%	Suma achitată (MDL)	%	Suma achitată (MDL)	%	Suma achitată (MDL)
Rata persoanelor din grupul de risc care au fost investigate la TB	82,41	25 484 616,03	86,4	19 781 136,40	23,7*	3 093 967,28

*Datele sunt prezentate de către CNAM pentru tr.1, 2020.

În cadrul asistenței medicale specializate de ambulatoriu:

2. Acoperirea cheltuielilor pentru alimentație și transport public de la /la domiciliu pentru tratamentul în condiții de ambulatoriu a bolnavilor cu tuberculoză:

Anul	Suma contractată, lei	Suma executată, lei
2016	12 323 389	11 723 522,46
2017	13 694 959	13 228 593,99

2018	17 080 324,00	16 171 023,51
2019	16 839 644, 56	16 206 550, 86
2020	17 378 738,37	13 067 230,98

3. Laboratoare naționale de referință:

Denumirea IMSP	Sume contractate 2016 (lei)	Sume contractate 2017 (lei)	Sume contractate 2018 (lei)	Sume contractate 2019 (lei)	Sume contractate 2020 (lei)
IMSP Institutul de Ftiziopneumologie “Ch. Draganiuc”	2 933 966	3 206 825	3 433 063	4 941 501, 00	49 41 501,00
IMSP Spitalul Clinic Municipal Bălți	927 368	1013613	1 085 122	1 563 382,00	1 563 382,00
Total	3 861 334	4 220 438	4 518 185	6 504 883, 00	6 504 883, 00

4. În cadrul asistenței medicale spitalicești:

Ani		IMSP Institutul de Ftiziopneumologie “Ch. Draganiuc”	IMSP SCMFP Chișinău	IMSP Spitalul Clinic Municipal Bălți	TOTAL
2016	Contractat (lei)	52 839 203,50	29 407 847,06	12 020 618,00	94 267 668,56
	Nr. zile pat efectuate	120 750	57 119	25 447	203 316
	Executat (lei)	58 876 425,00	29 407 717,15	12 021 162,80	100 305 304,95
2017	Contractat (lei)	58 530 647,00	24 409 427,00	10 816 561,00	93 756 635, 00
	Nr. zile pat efectuate	132 983	50 906	22 267	206 156
	Executat (lei)	63 765 348,50	24 409 427,00	10 677 026,50	98 851 802,00

Anul 2018:

Denumirea IMSP	Contractat (MDL)		Executat (MDL)	
	Nr. zile-pat	Suma (MDL)	Nr. zile-pat	Suma (MDL)
IMSP Institutul de Ftiziopneumologie “Ch. Draganiuc”	118 054	58 701 170,96	118 054	58 701 170,96
IMSP SCMFP Chișinău	49 790	24 757 579,60	49 790	24 757 579,60
IMSP Spitalul Clinic Municipal Bălți	22 267	11 072 043,08	14 048	6 985 227,52
Total	190 111	94 530 793,64	181 892	90 443 978,08

Anul 2019:

Denumirea IMSP	Contractat (MDL)		Executat (MDL)	
	Nr. zile-pat	Suma (MDL)	Nr. zile-pat	Suma (MDL)
IMSP Institutul de Ftiziopneumologie “Ch. Draganiuc”	101 491	50 465 384,84	101 514	50 476 821,36
IMSP SCMFP Chișinău	50 985	25 351 781,40	51 008	25 363 217,92
IMSP Spitalul Clinic Municipal Bălți	12 781	6 355 224,44	12 589	6 259 754,36
Total	165 257	82 172 390,68	165 111	82 099 793,64

Anul 2020:

Denumirea IMSP	Contractat (MDL)		Executat (MDL)	
	Nr. zile-pat	Suma (MDL)	Nr. zile-pat	Suma (MDL)
IMSP Institutul de Ftiziopneumologie "Ch. Draganiuc"	68 256	40 537 238,40	67 292	39 964 718,80
IMSP SCMFP Chişinău	48 801	27 226 077,90	48 275	26 932 622,50
IMSP Spitalul Clinic Municipal Bălţi	8 960	4 998 784,00	8 960	4 998 784,00
Total	126 017	72 762 100,30	124 527	71 896 125,30

În anul 2018 pentru efectuarea examinărilor profilactice (screening) de către IMSP Institutul de Ftiziopneumologie "Ch. Draganiuc", în scopul depistării active a tuberculozei pulmonare prin utilizarea instalațiilor radiologice mobile, din FAOAM au fost suportate cheltuieli în mărime de 726 610 lei; anul 2019 – 1124335.0.

În scopul depistării active a TB și a cancerului pulmonar la populația din localitățile rurale din mijloacele financiare a fondului măsurilor de profilaxie pentru anul 2020 au fost prevăzute mijloace financiare pentru implementarea Programului „Un doctor pentru tine”, în baza Ordinului MSMPS nr.1513/2019 „Cu privire la Programul „Un doctor pentru tine”, realizarea screening-ului prin radiografia pulmonară pentru anul 2020”. În perioada de raportare au beneficiat de screening prin radiografia pulmonară 4914 de persoane din grupurile de risc și vigilență sporită de îmbolnăvire cu tuberculoză și cancer pulmonar și au fost alocate în scopul dat **188,3 mii MDL**.

Este necesar de menționat, că începând cu data de 16.03.2020 prin Ordinul MSMPS nr.254/2020, în legătură situația epidemiologică înregistrată în Republica Moldova, în scopul prevenirii răspândirii infecției cu COVID-19, activitățile planificate în cadrul programului au fost sistate. Totodată prin Ordinul MSMPS nr.590/2020, pe perioada semestrului II, sistarea activităților planificate în cadrul Programului „Un doctor pentru tine” pentru anul 2020 a fost prelungită.

Pentru 2020 din sursele fondului măsurilor de profilaxie au fost alocate **83,0 mii MDL** pentru implementarea proiectului „Depistarea tuberculozei în rândul populație cheie afectate din raionul Florești”. Astfel, în cadrul proiectului desfășurat au beneficiat de suport în examinare radiologică un număr de 204 persoane din grupurile de risc și vigilență sporită pentru creșterea depistării precoce a tuberculozei în raionul Florești.

Finanțarea IMSP în 2016 - 2020 antrenate în realizarea PNCT din sursa CNAM

Finanțarea IMSP antrenate în realizarea PNCT din sursa CNAM	2016		2017		2018		2019		2020	
	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%
Bonificația pentru indicatorii de performanță	6 030 710,37	5,2	28 771 885,50	19,9	25 484 616,0	18,6	19 781 136,40	15,8	3 093 967,28*	3,2
Acoperirea cheltuielilor	11 723 522,46	10,1	13 228 593,99	9,1	16 171 023,5	11,8	16 206 550,86	12,9	13 067 230,98	13,8

pentru alimentație și transport public de la /la domiciliu pentru tratamentul în condiții de ambulatoriu a bolnavilor TB										
Laboratoare naționale de referință	3 861 334	3,3	4 220 438	2,9	4 518 185,0	3,3	6 504 883	5,0	6 504 883,00	6,9
Asistența medicală spitalicească	94 305 304,95	81,4	98 851 802,00	68,1	90 443 978,1	65,9	82 099 793,64	65,3	71 896 125,30	75,8
Efectuarea examinărilor profilactice (screening) de către IMSP IFP "Ch. Draganiuc"	-	-	-	-	726 610,0	0,5	1124335, 0	1,0	188 300	0,2
Proiectul din sursele fondului măsurilor de profilaxie	-	-	-	-	-	-	-	-	83 000	0,1
Total	115 920 871,78	100	145 072 719,49	100	137 344 412,6	100	125 716 698,90	100	94 833 5 06,56	100

*Datele sunt prezentate de către CNAM pentru tr.1, 2020.

BARIERE ÎN PROCESUL IMPLEMENTĂRII

- Pandemia COVID-19 a avut un impact sever asupra serviciilor esențiale de tuberculoză în 2020. În Republica Moldova în perioada pandemiei COVID-19, se constată o reducere cu 38,7% a notificării cazurilor de TB comparativ cu anul 2019;
- Activitățile de depistarea TB realizate fragmentar, superficial de către AMP, ce are ca consecință depistarea formelor tardive. Ponderea formelor distructive printre cazurile noi pulmonare pentru anul 2020 constituie 41%;
- Conlucrare slabă între medicul serviciul ftiziopneumologic, AMP, APL;
- PTCT nu sunt susținute financiar din partea APL;
- Lipsa pârghiilor de responsabilizare a instituțiilor, personalului ce nu respectă prevederile PCN, Ghidurilor, ordinelor MSMPS;
- Rezerve în asigurarea cu cadre medicale la toate nivele;
- Număr insuficient de personal în Departamentul de coordonare a PNCT, volum de lucru mare;
- Organizarea serviciului spitalicesc specializat ne cost-eficient.

PROVOCĂRI

- ✓ Revizuirea legislației și elaborarea unui mecanism de achiziții pentru medicamente antituberculoase și consumabile de laborator de pe platforme internaționale (GDF), ce va permite optimizarea cheltuielilor în raport cost/eficiență;
- ✓ Elaborarea unui sistem informațional nou (SIME TB);
- ✓ Extinderea tratamentului cu suportul video (VST);
- ✓ Acoperirea cu screening prin radiografia digitală a toracelui în toate raioanele din RM.

SOLUȚII DE DEPAȘIRE

- Asigurarea continuității serviciilor esențiale pentru persoanele afectate de TB în timpul pandemiei COVID-19. Este important ca progresul înregistrat în prevenirea și îngrijirea TB să nu fie inversat de pandemia COVID-19. Depistarea și tratarea persoanelor cu TB rămân pilonii fundamentali ai prevenirii și îngrijirii TB, iar aceștia ar necesita o atenție menținută;
- Screening masiv pentru depistarea precoce TB la nivelul asistenței medicale primare, inclusiv cu utilizarea instalațiilor radiologice mobile;
- Asigurarea sustenabilității finanțării pentru diagnostic și tratament prin evaluarea continuă a necesităților asigurând accesul universal la diagnostic și tratament;
- Susținerea investițiilor actuale în TB și abordarea progresivă pentru a obține un răspuns la TB durabil și finanțat în mare măsură pe plan intern;
- Optimizarea serviciului spitalicesc specializat în conformitate cu obiectivele de micșorarea duratei și ratei de spitalizare, cu consolidare într-o singură entitate juridică și cu finanțarea bazată pe buget global;
- Optimizarea serviciului AMSA și elaborarea mecanismelor de finanțare;
- Optimizarea Centrelor de reabilitare pentru copii;
- Evaluarea și ajustarea indicatorilor de performanță și a mecanismelor de finanțare cu scopul îmbunătățirii depistării și asigurării tratamentului strict supravegheat la nivel de AMP;
- Revizuirea mecanismului de finanțare a Unității de coordonare a PNCT;
- Promovarea strategiilor actuale de susținere a aderenței la tratament, inclusiv stimulentele pentru pacienți;
- Elaborarea și implementarea intervențiilor de impact în depistarea TB în rândul populațiilor migrante (implicarea serviciului vamal și poliției de frontieră în controlul TB la migranți);
- Integrarea sporită a programelor TB cu alte programe de sănătate;
- Dezvoltarea studiilor operaționale cu documentarea bunelor practici și implementarea acestora;
- Explorarea în continuare a factorilor de risc geografici, sociali, economici și de altă natură, care stau la baza epidemiei de TB, pentru a înțelege și viza grupurile de risc cheie.

CONCLUZII

- Activitățile planificate pentru anul 2020 au fost realizate parțial;
- Pandemia COVID-19 a avut un impact sever asupra serviciilor esențiale de tuberculoză în 2020. În Republica Moldova în perioada pandemiei COVID-19, se constată o reducere cu 38,7% a notificării cazurilor de TB comparativ cu anul;

- Ponderea formelor distructive printre cazurile noi pulmonare pentru anul 2020 constituie 41% în Republica Moldova, indică necesitatea identificării mai precoce a cazurilor noi de TB activă prin metode de depistare activă a cazurilor;
- Asigurarea continuității serviciilor esențiale pentru persoanele afectate de TB în timpul pandemiei COVID-19. Este important ca progresul înregistrat în prevenirea și îngrijirea TB să nu fie inversat de pandemia COVID19. Depistarea și tratarea persoanelor cu TB rămân pilonii fundamentali ai prevenirii și îngrijirii TB, iar aceștia ar necesita o atenție menținută.

Raport privind activitatea practică și organizatorică a Laboratorului Național de Referință în microbiologia tuberculozei pe parcursul anului 2020

Localitatea	Diagnostic Probe			Diagnostic Bolnavi			Control tratament Probe			Control tratament Boln			TOTAL Probe			TOTAL Bolnavi		
	total	BK+	%	total	BK+	%	total	BK+	%	total	BK+	%	total	BK+	%	total	BK+	%
AMT Botanica	3674	25	0.7	1837	14	0.8	886	15	1.7	443	8	1.8	4560	40	0.9	2280	22	1.0
AMT Bulucani	606	24	4.0	303	12	4.0	648	24	3.7	324	12	3.7	1254	48	3.8	627	24	3.8
AMT Centru	898	5	0.6	898	5	0.6	342	-2	-0.6	352	-2	-0.6	1240	3	0.2	1250	3	0.2
AMT Ciocana	536	6	1.1	268	5	1.9	422	2	0.5	211	1	0.5	958	8	0.8	479	6	1.3
AMT Riscani	838	8	1.0	419	4	1.0	608	9	1.5	304	6	2.0	1446	17	1.2	723	10	1.4
SCMF	1453	207	14.2	781	162	20.7	2187	244	11.2	1104	91	8.2	3640	451	12.4	1885	253	13.4
SR Anenii Noi	1018	32	3.1	509	16	3.1	434	2	0.5	217	2	0.9	1452	34	2.3	726	18	2.5
SR Basarabasca	132	4	3.0	66	2	3.0	74	0	0.0	37	0	0.0	206	4	1.9	103	2	1.9
SR Briceni	132	9	6.8	66	5	7.6	128	0	0.0	64	0	0.0	260	9	3.5	130	5	3.8
SR Cahul	1796	45	2.5	898	23	2.6	610	14	2.3	305	7	2.3	2386	59	2.5	1193	30	2.5
SR Cantemir	328	15	4.6	114	15	13.2	147	13	8.8	68	13	19.1	475	28	5.9	182	28	15.4
SR Calarasi	680	36	5.3	340	18	5.3	1326	42	3.2	663	21	3.2	2006	78	3.9	1003	39	3.9
SR Causeni	2717	88	3.2	1361	47	3.5	1934	16	0.8	967	8	0.8	4651	104	2.2	2328	55	2.4
SR Cimislia	765	0	0.0	297	0	0.0	906	0	0.0	358	0	0.0	1671	0	0.0	655	0	0.0
SR Criuleni	4924	64	1.3	2462	32	1.3	534	2	0.4	267	1	0.4	5458	66	1.2	2729	33	1.2
SR Donduseni	600	12	2.0	300	6	2.0	110	0	0.0	55	0	0.0	710	12	1.7	355	6	1.7
SR Drochia	818	48	5.9	409	24	5.9	294	6	2.0	97	5	5.2	1112	54	4.9	506	29	5.7
SR Edinet	272	6	2.2	136	3	2.2	274	4	1.5	137	2	1.5	546	10	1.8	273	5	1.8
SR Falesti	434	32	7.4	221	16	7.2	396	4	1.0	198	2	1.0	830	36	4.3	419	18	4.3
SR Floresti	418	30	7.2	209	15	7.2	354	4	1.1	177	2	1.1	772	34	4.4	386	17	4.4
SR Glodeni	746	11	1.5	373	6	1.6	346	2	0.6	173	2	1.2	1092	13	1.2	546	8	1.5
SR Hincesti	1095	47	4.3	536	24	4.5	481	1	0.2	244	1	0.4	1576	48	3.0	780	25	3.2
SR Ialoveni	1013	21	2.1	524	9	1.7	773	19	2.5	395	10	2.5	1786	40	2.2	919	19	2.1
SR Leova	418	30	7.2	209	15	7.2	254	14	5.5	127	7	5.5	672	44	6.5	336	22	6.5
SR Nisporeni	1122	44	3.9	561	22	3.9	666	0	0.0	333	0	0.0	1788	44	2.5	1254	22	1.8
SR Ocnita	839	20	2.4	434	11	2.5	178	4	2.2	90	3	3.3	1017	24	2.4	524	14	2.7
SR Orhei	1398	74	5.3	736	41	5.6	483	25	5.2	243	18	7.4	1881	99	5.3	979	59	6.0
SR Rezina	758	11	1.5	379	6	1.6	452	7	1.5	244	20	8.2	1210	18	1.5	623	26	4.2
SR Rascani	1710	15	0.9	900	8	0.9	302	4	1.3	151	2	1.3	2012	19	0.9	1051	10	1.0
SR Sangerei	854	16	1.9	427	7	1.6	1294	10	0.8	647	4	0.6	2148	26	1.2	1074	11	1.0
SR Soroca	871	36	4.1	0	0	0.0	0	0	0.0	0	0	0.0	871	36	4.1	0	0	0.0
SR Straseni	548	31	5.7	292	19	6.5	520	22	4.2	260	13	5.0	1068	53	5.0	552	32	5.8
SR Soldanesti	535	31	5.8	0	0	0.0	0	0	0.0	0	0	0.0	535	31	5.8	0	0	0.0
SR Stefan Voda	290	19	6.6	170	11	6.5	758	28	3.7	434	14	3.2	1048	47	4.5	604	25	4.1
SR Taraclia	377	6	1.6	190	3	1.6	88	0	0.0	44	0	0.0	465	6	1.3	234	3	1.3
SR Telenești	266	14	5.3	133	7	5.3	164	8	4.9	82	4	4.9	430	22	5.1	215	11	5.1
SR Ungheni	1088	36	3.3	544	18	3.3	568	10	1.8	284	5	1.8	1656	46	2.8	828	23	2.8
SR Comrat	772	4	0.5	386	2	0.5	198	0	0.0	99	0	0.0	970	4	0.4	485	2	0.4
SR Ceadir-Lunga	584	10	1.7	292	5	1.7	156	2	1.3	78	2	2.6	740	12	1.6	370	7	1.9
SR Vulcanesti	52	5	9.6	53	6	11.3	46	0	0.0	26	0	0.0	98	5	5.1	79	6	7.6
Prisons	1022	47	4.6	0	0	0.0	0	0	0.0	0	0	0.0	1022	47	4.6	0	0	0.0
SM Tiraspol	1412	68	4.8	664	20	3.0	1758	42	2.4	363	12	3.3	3170	110	3.5	1027	32	3.1
SR Camenca	370	1	0.3	272	1	0.4	52	0	0.0	31	0	0.0	422	1	0.2	303	1	0.3
DFP Dubasari	466	39	8.4	233	20	8.6	546	15	2.7	273	8	2.9	1012	54	5.3	506	28	5.5
DFP Bender	1087	86	7.9	691	55	8.0	2100	213	10.1	1101	127	11.5	3187	299	9.4	1792	182	10.2
SR Grigoriopol	520	13	2.5	263	5	1.9	172	0	0.0	86	0	0.0	692	13	1.9	349	5	1.4
SR Ribnita	2376	33	1.4	1370	22	1.6	864	9	1.0	440	5	1.1	3240	42	1.3	1810	27	1.5
SR Slobozia	384	23	6.0	222	12	5.4	508	9	1.8	254	5	2.0	892	32	3.6	476	17	3.6
Prison Transnis	934	14	1.5	510	15	2.9	807	11	1.4	302	13	4.3	1741	25	1.4	812	18	2.2
LNR	7630	735	9.6	0	0	0.0	5428	478	8.8	0	0	0.0	13058	1213	9.3	0	0	0.0
RRL Balti	2704	188	7.0	0	0	0.0	1602	24	1.5	0	0	0.0	4306	212	4.9	0	0	0.0
RRL Vorniceni	3262	256	7.8	0	0	0.0	4619	221	4.8	0	0	0.0	7881	477	6.1	0	0	0.0
RRL Bender	1155	95	8.2	0	0	0.0	3666	153	4.2	0	0	0.0	4821	248	5.1	0	0	0.0
Total	61697	2775	4.5	23258	794	3.4	42463	1730	4.1	13152	454	3.5	104140	4505	4.3	36760	1238	3.4

Examinare prin microscopie pacienți cu simptome TB (date ianuarie 2021)

Localitatea	Diagnostic Probe			Total Probe			Localitatea	Diagnostic Probe			Total Probe		
	total	BK+	%	total	BK+	%		total	BK+	%	total	BK+	%
SR Anenii Noi	1018	32	3.1%	1452	34	2.3%	Stefan Voda	290	19	6.6%	1048	47	4.5%
SR Basarabesca	132	4	3.0%	206	4	1.9%	SR Taraclia	377	6	1.6%	465	6	1.3%
SR Briceni	132	9	6.8%	260	9	3.5%	SR Telenesti	266	14	5.3%	430	22	5.1%
SR Cahul	1796	45	2.5%	2386	59	2.5%	SR Ungheni	1088	36	3.3%	1656	46	2.8%
SR Cantemir	328	15	4.6%	475	28	5.9%	SR Comrat	772	4	0.5%	970	4	0.4%
SR Calarasi	680	36	5.3%	2006	78	3.9%	CeadirLunga	584	10	1.7%	740	12	1.6%
SR Causeni	2717	88	3.2%	4651	104	2.2%	Vulcanesti	52	5	9.6%	98	5	5.1%
SR Cimisia	765	0	0.0%	1671	0	0.0%	Prison Trans	934	14	1.5%	1741	25	1.4%
SR Criuleni	4924	64	1.3%	5458	66	1.2%	SM Tiraspol	1412	68	4.8%	3170	110	3.5%
SR Donduseni	600	12	2.0%	710	12	1.7%	SR Camenca	370	1	0.3%	422	1	0.2%
SR Drochia	818	48	5.9%	1112	54	4.9%	Dubasari	466	39	8.4%	1012	54	5.3%
SR Edinet	272	6	2.2%	546	10	1.8%	DFP Bender	1087	86	7.9%	3187	299	9.4%
SR Falesti	434	32	7.4%	830	36	4.3%	Grigoriopol	520	13	2.5%	692	13	1.9%
SR Floresti	418	30	7.2%	772	34	4.4%	SR Ribnita	2376	33	1.4%	3240	42	1.3%
SR Glodeni	746	11	1.5%	1092	13	1.2%	SR Slobozia	384	23	6.0%	892	32	3.6%
SR Hincesti	1095	47	4.3%	1576	48	3.0%	AMT Botanica	3674	25	0.7%	4560	40	0.9%
SR Ialoveni	1013	21	2.1%	1786	40	2.2%	AMTBuiuani	606	24	4.0%	1254	48	3.8%
SR Leova	418	30	7.2%	672	44	6.5%	AMT Centru	898	5	0.6%	1240	3	0.2%
SR Nisporeni	1122	44	3.9%	1788	44	2.5%	AMT Ciocana	536	6	1.1%	958	8	0.8%
SR Ocnita	839	20	2.4%	1017	24	2.4%	AMT Riscani	838	8	1.0%	1446	17	1.2%
SR Orhei	1398	74	5.3%	1881	99	5.3%	SCMF	1453	207	14.2	3640	451	12.4
SR Rezina	758	11	1.5%	1210	18	1.5%	LNR	7630	735	9.6%	13058	1213	9.3%
SR Riscani	1710	15	0.9%	2012	19	0.9%	RRL Balti	2704	188	7.0%	4306	212	4.9%
SR Sangerei	854	16	1.9%	2148	26	1.2%	RRLVorniceni	3262	256	7.8%	7881	477	6.1%
SR Sorooca	871	36	4.1%	871	36	4.1%	RRL Bender	1155	95	8.2%	4821	248	5.1%
SR Straseni	548	31	5.7%	1068	53	5.0%	Prisons	1022	47	4.6%	1022	47	4.6%
SR Soldanesti	535	31	5.8%	535	31	5.8%	Total	61697	2775	4.5	104140	4505	4.3

Examene prin Xpert MTB/RIF

Pe parcursul anului de raportare au fost efectuate 9209 probe pentru depistarea M.tuberculosis prin metoda GeneXpert MTB/RIF. M.tuberculosis a fost depistat în 1319 cazuri (tabela 3)

Tabelul 3

Investigații prin Gene Xpert MTB/RIF

2020	Motiv Examinare	Xpert, probe tot	Xpert, probe +	Xpert, cazuri	Xpert, cazuri +
Caz nou	Diagnostic	6703	907	6662	907
Caz nou	Urmarire tratament	262	102	259	102
Caz nou	Urmarire post-tratament	56	5	55	4
Caz nou	Altele	9	1	9	1
Recidiva	Diagnostic	291	90	285	90
Recidiva	Urmarire tratament	52	20	52	20
Recidiva	Urmarire post-tratament	16	3	16	3
Recidiva	Altele	6	1	6	1
Dupa abandon	Diagnostic	85	35	85	35
Dupa abandon	Urmarire tratament	17	7	17	7
Dupa abandon	Urmarire post-tratament	6	1	6	1
Dupa abandon	Altele	1	0	1	0
Dupa esec	Diagnostic	14	8	14	8
Dupa esec	Urmarire tratament	10	6	10	6
Dupa esec	Urmarire post-tratament	2	1	2	1
Initiat in strainatate	Diagnostic	8	2	8	2
Initiat in strainatate	Urmarire tratament	4	2	4	2
Initiat in strainatate	Urmarire post-tratament	2	0	2	0
Necunoscut	Diagnostic	1658	127	1648	127
Necunoscut	Urmarire tratament	1	0	1	0
Necunoscut	Urmarire post-tratament	1	0	1	0
Necunoscut	Altele	3	1	3	1
TOTAL		9207	1319	9146	1318

Investigații prin metode culturale

Tabelul 4

Metoda culturală pe medii solide (Medii Solide Lowenstein Jensen)

2020	Motiv Examinare	LJ probe total	LJ probe +	LJ cazuri total	LJ cazuri +
Caz nou	Diagnostic	16702	1863	10893	1265
Caz nou	Urmarire tratament	17699	966	10229	645
Caz nou	Urmarire post-tratament	1417	19	750	12
Caz nou	Altele	7	1	4	1
Recidiva	Diagnostic	1030	235	641	146
Recidiva	Urmarire tratament	3945	254	2174	154
Recidiva	Urmarire post-tratament	300	16	160	9
Recidiva	Altele	12	0	6	0
Dupa abandon	Diagnostic	447	138	278	89
Dupa abandon	Urmarire tratament	1563	269	858	149
Dupa abandon	Urmarire post-tratament	80	6	41	4
Dupa abandon	Altele	16	4	10	2
Dupa esec	Diagnostic	151	56	90	36
Dupa esec	Urmarire tratament	1928	407	1024	230
Dupa esec	Urmarire post-tratament	138	9	72	6
Initiat in strainatate	Diagnostic	21	8	12	4
Initiat in strainatate	Urmarire tratament	148	10	75	5
Initiat in strainatate	Urmarire post-tratament	24	0	12	0
Necunoscut	Diagnostic	3212	164	1847	103
Necunoscut	Urmarire tratament	15	0	11	0
Necunoscut	Urmarire post-tratament	1	0	1	0
Necunoscut	Altele	4	2	2	1
TOTAL		48860	4427	29190	2861

Metoda culturală pe medii lichide BACTEC MGIT 960

2020	Motiv Examinare	BACTEC probe total	BACTEC probe +	BACTEC cazuritotal	BACTEC cazuri +
Caz nou	Diagnostic	12431	1721	8800	1254
Caz nou	Urmarire tratament	5897	515	3607	359
Caz nou	Urmarire post-tratament	507	10	296	7
Caz nou	Altele	4	0	3	0
Recidiva	Diagnostic	774	205	544	155
Recidiva	Urmarire tratament	1172	114	728	82
Recidiva	Urmarire post-tratament	93	9	65	7
Recidiva	Altele	0	0	0	0
Dupa abandon	Diagnostic	284	90	205	70
Dupa abandon	Urmarire tratament	408	80	269	56
Dupa abandon	Urmarire post-tratament	23	4	19	3
Dupa abandon	Altele	7	2	4	1
Dupa esec	Diagnostic	97	40	63	29
Dupa esec	Urmarire tratament	565	116	349	83
Dupa esec	Urmarire post-tratament	30	5	23	5
Initiat in strainatate	Diagnostic	9	4	8	4
Initiat in strainatate	Urmarire tratament	16	2	15	2
Initiat in strainatate	Urmarire post-tratament	3	0	3	0
Necunoscut	Diagnostic	2499	158	1464	93
Necunoscut	Urmarire tratament	0	0	0	0
Necunoscut	Urmarire post-tratament	1	0	1	0
Necunoscut	Altele	4	2	2	1
TOTAL		24824	3077	16468	2211

TB Rezistența 2020
(date preventive)

2020	New cases		Relapses		Total	
	Abs	%	Abs	%	Abs	%
Total number of patients	607		274		881	
Sensitive to all 4 drugs	408	67.2	112	40.9	520	59.0
Resistance INH	196	32.3	162	59.1	358	40.6
Resistance RMP	153	25.2	150	54.7	303	34.4
Resistance EMB	52	8.6	80	29.2	132	15.0
Total any resistance	199	32.8	162	59.1	361	41.0
Monoresistance INH	45	7.4	12	4.4	57	6.5
Monoresistance RFP	2	0.3	0	0.0	2	0.2
Monoresistance E	1	0.2	0	0.0	1	0.1
Total monoresistance	48	7.9	12	4.4	60	6.8
INH+RMP	100	16.5	70	25.5	170	19.3
INH+RMP+EMB	51	8.4	80	29.2	131	14.9
Total MDR	151	24.9	150	54.7	301	34.2
INH+EMB	0	0.0	0	0.0	0	0.0
RMP+EMB	0	0.0	0	0.0	0	0.0
Other patterns	0	0.0	0	0.0	0	0.0

**Testari sensibilizate *M.tuberculosis* catre preparate specifice
Utilizarea metodei TBexist**

Preparat	Metoda		Total
	MGIT	LJ	
INH	2263	1231	3494
RIF	2263	1231	3494
EMB	2263	1231	3494
PZ	870	0	870
ETN	696	1013	1709
LEV	920	1540	2460
MOXI	714	1444	2158
CAP	921	1487	2408
AMK	925	1489	2414
KAN	1089	0	1089
LZD	491	0	491
BQ	436	0	436
Total	13851	10666	24517

Investigații molecular-genetice (PCR) MTBDRplus/MTBDRsl

Pe parcursul anului au fost efectuate 2870 testari prin metode molecular genetice, dintre care:

Genotype MTBDRplus	-	1708
Genotype MTBDRsl	-	277
Genotype MTB Mycobacterium CM/AS	-	140

În 584 (40.7%) probe s-a constatat prezența REZ la RIF și în 720 (50.2%) REZ la INH.

<i>Preparat</i>	<i>Numar abs</i>	<i>%</i>
<i>RIF-R</i>	584	40.7
<i>RIF-S</i>	851	59,3
<i>INH-R</i>	720	50.2
<i>INH-S</i>	715	49,8

Micobacterii Non-tuberculoase

În anul 2020 au fost efectuate 205 testari la prezența micobacteriilor non-tuberculoase (2019 au fost efectuate 121 testari).

Cele mai frecvente specii de micobacterii non-tuberculoase detectate au fost:

Nr.	Rezultat	2020	2019
1.	<i>M.kansasii</i>	14	13
2.	<i>M.gordonae</i>	13	2
3.	<i>M.intracellulare</i>	8	1
4.	<i>M.avium</i>	5	14
5.	<i>M.chelonae</i>	4	4
6.	<i>M.fortuitum</i>	2	2
7.	<i>M.mucogenicum</i>	1	0
8.	<i>M.celatum</i>	1	0
9.	<i>M.peregrinum</i>	1	0
10.	<i>M.asiaticum</i>	1	0
11.	<i>M.smegmatis</i>	0	0
12.	<i>M. abscesus</i>	1	0
13.	<i>M.scrofulaceum</i>	0	1
14.	Mycobacterium specie	3	0
15.	<i>M.BCG</i>	0	9
16.	M.indeterminat	20	18
17.	MNTB Negativ	27	34
18.	MTBC	8	24
19.	Control Pozitiv	19	
20.	Control Negativ	78	
	Total	205	